I чужому научайтесь, й свого не цурайтесь... Т. Шевченко

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250
(212) 227-5251

РІК LXXXI. Ч. 197. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК П'ЯТНИЦЯ, 1-го ЛИСТОПАДА 1974 ЦЕНТІВ 20 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK FRIDAY, NOVEMBER 1, 1974 No. 197. VOL. LXXXI.

ООЧСУ І ОЖ ОЧСУ ВІДБУВАЮТЬ СВОЇ З'ЇЗДИ

Ню Йорк. — З кінцем цього тижня, в суботу і неділю 2 і 3-го листопада, тут в приміщеннях готелю Коммодор відбувають свої з'їзди дві великі політичні і суспільно-громадські організації: свій 17-ий з черги З'їзд відбуває очолювана проф. Іваном Вовчуком Організація Оборони Чотирьох Свобід України та свій 4-ий З'їзд Об'єднання Жінок Оборони Чотирьох Свобід України, яке очолює мгр Уляна Целевич. В програмі обидвох з'їздів, крім формальностей, звітування, дебат і вибору нових керівних органів, є доповіді на актуальні теми. В суботу, 2-го листопада, з нагоди з'їздів відбудеться в приміщеннях готелю о год. 7:30 вечора товариська зустріч-бенкет, в якому візьмуть участь, крім делегатів обидвох конвенцій, багато членів і прихильників цих організацій, як також репрезентанти багатьох політичних, суспільно-громадських, жіночих і молодечих організацій, представники преси і запрошені гості з поодиноких національностевих груп. В мистецькій частині програми бенкету виступлять оперна співачка-сопрано Марта Кокольська-Мусійчук, письменник-гуморист Микола Понеділок, скрипаль Рафаїл Венке і тріо „Троянди" під керівництвом Марійки Фесьо.

В неділю о год. 10.30 до полудня проф. Іван Вовчук і письменниця Оксана Керч виголосять доповіді на теми: „Україна і ми" і „Жінка в національному самоставленні — там і тут".

З'їзди починають свої праці в суботу о год. 10-ій, а в неділю о 9-ій рано.

ОКРУЖНИЙ КОМІТЕТ ВІДДІЛІВ УНС В КЛІВЛЕНДІ ВІДБУВ РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ. ІНЖ. ІВАН ФУР ОБРАНИЙ НА ГОЛОВУ

Клівленд, Огайо (С.Т.). — Річні Загальні Збори Окружного Комітету Відділів УНС відбулися тут 18 жовтня в залі церкви св. Иосафата в Пармі. Зборами проводила Президія в складі: інж. Іван Фур — голова, Марія Федак — заступник голови й інж. Роман Возняк — секретар. Участь в Зборах взяли представники Відділів Округи і гості. Збори вислухали звітів Управи: інж. Івана Фура, який звітував за голову, мгр. Василя Ліщинецького, інж. Романа Возняка, секретаря, і Марії Федак, касирки. Після дискусії над звітами одноголосно схвалили абсолюторію уступаючій Управи.

Інж. Іван Фур

Нову Управу обрано в такому складі: інж. Іван Фур — голова, Микола Бобечко і Геновефа Жеребняк—заст. голови, інж. Роман Возняк — секретар, Марія Федак — касир, Іван Сліпець, Михайло Кігічак і Ольга Бик — члени Управи. До Контрольної Комісії вибрано Івана Поповича на голову, С. Мотрович і Ілька Жгута, як членів.

В точці пляну праці новообраний голова звернув увагу, що наша Округа належала до передових, займала одні з перших місць щодо кількости новозорганізованих членів, але в біжучім році занедбала організаційну працю, членство зменшилось, виконано тільки 30% запляновані квоти нових членів, зокрема звернув увагу на ці Відділи, які цілковито в цьому році опустили руки і деякі не приєднали ані одного нового члена.

Над цією справою переведено широку і основну дискусію, у висліді якої рішено посилити організаційні зусилля, щоби виконати впов-

(Закінчення на стор. 8-ій)

Т-во Українських Лісників відбуло Загальні Збори

Ню Йорк (М. Л.) — Дня 26-го жовтня ц. р. відбулися тут Загальні Збори Т-ва Українських Лісників. На Зборах зібралися коло 20 лісників, а крім того 12 прислали привіти.

На вступі лісмайстер д-р М. Чаповський привітав зібраних і просив вшанувати пам'ять померлого недавно інж. Івана Вінтоняка однохвилинною мовчанкою. Після цього інж. Р. Яримович подав короткий спогад із життя Покійного.

До Президії Зборів обрано інж. П. Пясецького, як предсідника, інж. Р. Кобринського, як секретаря й інж. Е. Бачинського, як члена. По вислуханню звітів уступаючої Управи, переобрано Управу в попередньому складі з лісмайстром д-ром М. Чаповським, як головою. Рівнож обрано Редакційну Колегію Вісника ОБУЛІД-у в складі: інженери: Я. Зубаль, Р. Кобринський і Р. Яримович. На закінчення коротку доповідь на фахову тему виголосив інж. А. Гудзовський.

На розваговій частині було приявних коло 30 осіб з дружинами. Інж. Я. Зубаль подав свій спогад про практику лісника в Карпатах і д-р М. Чаповський поділився своїми враженнями із зустрічі американських і совєтських лісників.

Марія Дольницька-Недбаль, видатна емальєрка, померла у Відні

З Відня наспіло телеграфічне повідомлення, що минулої неділі, 27-го жовтня, там померла, після довшої недуги на 80-му році життя, малярка і видатна українська емальєрка, св.п. Марія Дольницька-Недбаль. Покійна після війни постійно проживала у Відні, де мала власну майстерню емалю та зробила ряд винаходів, модернізуючи техніку цього мистецтва. До 1939-го року брала активну участь у мистецькому житті Львова. Виставляла свої твори в Америці, Австралії, Німеччині, Франції, Італії, Швайцарії, Англії та інших країнах. Її фігурні композиції здобули високу оцінку мистецької критики. Осиротила братанків ред. Мстислава Дольницького, інж. Зенона Дольницького та Любу з Дольницьких Онуферко і ближчу та дальшу родину в Україні і діяспорі, як і велику мистецьку громаду.

У ЛИСТОПАДОВІ РОКОВИНИ

ЛЕСЯ ХРАПЛИВА

ЛИСТОПАДОВІ РОКОВИНИ

Коли розкине павутиння біле
Мережку мрій над сірою стернею
І вир листків золотених, доспілих,
Шляхи простелить птицям до вірею,

Хто знає, що розбудить ця хвилина
У серці в тебе, втомлений ізгою?
Куди думки — осінні птиці злинуть
У тузі за колишньою весною...

Що мерехтіла дорогим намистом
Крізь війн дими, крізь примарі суворі,
Де Юр могутній і вежа стрілиста
Успенської зривалися в простори.

Коли зів'яле золото спадає
І листопад калиною багріє,
Летюге павутиння заплітає
Минуле в завтра, дійсне в давні мрії.

Ти йдеш крізь буднів зниділих громаду
В майбутніх зривів соняшні вершини;
В зіницях — вігний усміх Листопада,
В руках безсмертна — китиця калини.

Проф. д-р Олександер Кульчицький про ціль своїх відвідин в ЗСА і Канаді

Джерзі Сіті. (Л. К.) — У вівторок 29-го жовтня ц. р. до приміщень Головної Канцелярії УНСоюзу і редакції „Свободи" завітав декан Філософічного факультету Українського Вільного Університету в Мюнхені, проф. д-р Олександер Кульчицький, в товаристві своєї дружини Людмили, докторантки УВУ — Галі Круль і Лесі Ткач. В розмові з екзекутивними урядовцями УНСоюзу та редакторами „Свободи" гість з Мюнхену пояснив три аспекти його відвідин в ЗСА і Канаді. Перший аспект — це роз'яснити кваліттивну сторінку розгорнутої акції УВУ в 13-ох наукових осередках — австрійських, французьких і німецьких, в тому теж і на одному спільному засіданні професорів УВУ із німецьким філософічним Т-вом ім. Канта в Мюнхені. Другий аспект: відбулася група французькомовних викладів з участю двох визначних французьких науковців, славнозвісного славіста проф. Паскаля і монсеньйора, ватиканського пронунція, д-ра Жна Рюпа та українських викладачів — д-ра А. Жуковського, д-ра К. Митровича і д-ра О. Кульчицького про Сковороду й існує можливість швидкого і малокоштовного видання тих викладів французькою мовою під вже завершеною редакцією проф. Паскаля. Передбачені кошти на покриття того видання виноситимуть всього 3,000 дол. і проф. О. Кульчицький сподіється, що його побут та доповіді в ЗСА і Канаді допоможуть ці фонди придбати. Одночасно плянується, з німецькою допомогою, видати вибрані твори філософічного змісту Сковороди в німецькому перекладі д-ра О. Горбача і п-і д-р Г. Горбач. Видання цих творів дуже на часі і пов'язується з останніми подіями в Україні, бо антидот проти знеосіблення людини в совєтах, це висунення і випрацювання концепції особовости в самвидавних творах Сверстюка і Мороза. Примірники з вибраних творів Сковороди, що будуть обіймати 400 сторінок друку, плянуються розіслати по всіх еміграційних осередках, з цим, що там їх будуть доручувати чільним науковцям.

Досі, проф. д-р Олександер Кульчицький виголосив доповіді у Філядельфії, Нюарку, Ню Бранcвику і в Ню Йорку; дальше його наукове турне це: Торонто, Чикаго і Вашингтон. До Европи він повертається 24-го листопада.

ДОПОВІДЬ В ЛМКЛЮБІ

Ню Йорк. — У п'ятницю 25-го жовтня ц. р. тут у приміщенні Літературно-Мистецького Клюбу з рамени Клюбу і Об'єднання Українських Письменників „Слово", проф. д-р Олександер Кульчицький виголосив доповідь на тему: „Ким є сучасна українська людина". Він порушив питання культури і цивілізації, питання сутности української людини, підкреслюючи, що основою буття людини це її продуховленість. Вечір відкрив голова Літературно-Мистецького

(Закінчення на стор. 7-ій)

Під час відвідин у „Свободі". Сидять (зліва): ред. Л. Коленська, д-р Л. Луців, пані Леся Ткач, пані Галя Круль, пані Людмила і проф. д-р Ол. Кульчицькі.

ДИСИДЕНТСЬКИЙ ЖУРНАЛ ПОЯВЛЯТИМЕТЬСЯ У ШЕСТИ МОВАХ

(ст.). — В листопаді ц. р. починає появлятися дисидентський журнал, що буде друкуватися в шести мовах, під заголовком „Континент". Перший випуск „Континенту" появиться в німецькій мові в листопаді, опісля в російській. Видає цей журнал відома західньо-німецька накладня „Ульштайн - Пропілєен". В редагуванні журналу візьмуть участь совєтські та східньоевропейські еміграантські письменники.

Директор видавництва заявив, що завдяки цьому, що журнал буде появлятися на Заході, матиме змогу висловлюватися більш ясно. Найважливішою метою журналу, мовляв, є, щоб СССР і східні комуністичні держави стали більш ліберальними й гуманними. Видавництво сподівається, що принаймні 3.000 примірників цього періодика, — який буде появлятися двічі в рік — будуть продіставатися до СССР завдяки неофіціяльним джерелам, туристам і дипломатам. Журнал буде появлятися не тільки в російській мові, але також в англійській, німецькій, французькій, італійській, данській, а може в котрійсь із скандинавських мов.

Письменники, що живуть в СССР, дали вже свої праці та згодилися, щоб друкувати їх під їхніми правдивими прізвищами. Досі деякі з тих авторів боронилися перед совєтськими властями, щоб їхні праці появлялися в закордонних виданнях без їх згоди.

Фірма „Ульштайн" підписала вже контракти з англійським і французьким видавництвами. Покищо не підписала контракту з американськими видавництвами, але зацікавилися цим журналом Мек-Мілен, Гарпер-Ров, Гаркорт-Брейс і Штравс.

Праці совєтських і східньоевропейських еміґрантів появлялися в російській мові в періодичних виданнях, одначе „Континент" це перше видання у чужих мовах. В першому випуску буде лист А. Сахарова, а також недрукований досі перший розділ із книжки Солженіцина „В крузі першому". Цей розділ — це сатира про совєтського бюрократа, який подорожує у глибину СССР, щоб говорити з пересічним громадянином про діялектичний матеріялізм. Драматург Жан Йонеску (з походження румун, що живе в Парижі) теж помістив листа в першому випуску „Континенту". Є там новеля Вол. Корнілова (який все ще живе в СССР) під заголовком „Без зброї і без ніг" про 17-літнього юнака перед кінцем Другої світової війни.

У своєму листі Солженіцин каже, що він сподівається, що завдяки „Континентові" совєтська інтеліґенція вперше злучить свої праці й ідеї, іґноруючи границі й бюрократизм. Терпіння злучили голоси багатьох східніх европейців, але — зазначує Солженіцин, — Захід мусить вислухати їх.

Представник УССР „відповідає" голові китайської делеґації

Париж. — На засіданні ЮНЕСКО дійшло до зудару між делеґатами комуністичного Китаю і... Української ССР. Голова китайської делеґації Тсенґ Тао заатакував політику відпруження (детанту), заявляючи, що вона служить камуфляжем для перегонів у зброєнні і наближає світ до катастрофи. При цьому Тсенґ Тао покористувався китайською приповідкою, мовляв, „коли наближається гроза, вітер вривається до павільйону". Колиж йдеться про перевагу у світі надпотуг — СССР — ЗСА, то вона „розвіюється" і зникає, або, як каже китайська пословиця, „квіти висихають і нічого цьому зарадити не можна". Відповідаючи китайському делеґатові, делеґат Української ССР Володимир Кравець не тільки відкинув китайські твердження і обвинувачення, а також покористувався при цьому китайською народною пословицею, мовляв, „жаби на дні озера бачать тільки краєчок неба", вказуючи цим на „вузькість" китайської оцінки міжнародної ситуації.

СОВЄТСЬКА ПРЕСА І РАДІО НАМАГАЮТЬСЯ ОЧОРНИТИ ВАЛЕНТИНА МОРОЗА

Київ. — Газета „Прикарпатська правда" з Івано-Франківська опублікувала статтю: „Аристократ духа" і його заокеанські покровителі", яку відтак передавало Київське радіо, а також передрукували „Вісті з України" ч. 42 (жовтень 1974) і „Українські вісті" з 24-го жовтня. Автор статті С. Возняк, кандидат філософських наук, доцент Івано-Франківського інституту нафти і газу, намагається знеславити Валентина Мороза і представити цього довголітнього в'язня совєтських тюрем і концтаборів, як „злочинця" і до того „повторного злочинця", „рецидивіста". Все таки, навіть у цій спрепарованій статті виразно пробивається дійсна суть справи, бо автору не пощастило заховати фактичні цілі боротьби Валентина Мороза і дійсні причини його ув'язнення.

Валентин Мороз

Поминаючи типову для совєтського автора термінологію і фразеологію, засуджування нібито якихось зв'язків, що мали б існувати між В. Морозом і „українськими буржуазними націоналістами" закордоном та їхніми організаціями, С. Возняк мусів визнати, що найбільшим „гріхом" В. Мороза було те, що він „організував розмноження і поширення виданої в Мюнхені антирадянської книжки „Вивід прав України". Свої зустрічі зі студентами використовував для антирадянської пропаганди. Він, зокрема, говорив їм про необхідність насильницького відриву України від СРСР і перетворення її в буржуазну державу..." Валентин Мороз, пише совєтсько-український кандидат філософських наук, поважився „підняти свою руку" на цілість СССР, „на цю святиню радянських людей — дружбу народів... Цим якраз і до вподоби він політиканам і пропаґандистам буржуазного світу, які марять про розчленування СРСР, розкол соціялістичної співдружности народів".

Очевидно, в статті Возняка є мова і про „націоналістичне блюзнірство", і про „фальшування ленінської національної політики", опрокидування закидів про нібито „висмоктану з пальця так звану „русифікацію" тощо. С. Возняк далі „інформує", що нібито В. Мороз втримував зв'язки з ОУН, а в „доказ" наводить нібито слова голови проводу ОУН Я. Стецька, що „все написане Морозом однозгідне з постановами і з напрямками 4-го Великого збору ОУН". Свою статтю С. Возняк закінчує ствердженням, що „діла і слова Мороза та їх „висока" оцінка в антирадянському таборі не залишають сумніву в тому, на якому боці барикади в сучасній битві ідей знаходиться Мороз. Антирадянщина стала його ремеслом, антикомунізм — символом віри". Очевидно, в такому контексті С. Возняк виправдує повністю жорстокий засуд, що його виніс Морозові закритий совєтський суд, бо, мовляв, „такі дії радянським законодавством трактуються як рецидивістські. Мороз, як рецидивіст, за антирадянську пропаганду був повторно притягнутий до кримінальної відповідальности. Отже, не за свої переконання, не за „вольнодумство", як лементує буржуазна преса, зазнав покарання Мороз, а за практичні вчинки, які несумісні з мораллю і законами радянського суспільства. А ці вчинки спрямовані проти основи основ нашого ладу — дружби народів, їх морально - політичної єдности" — намагається виправдати совєтські безправ'я згаданий „кандидат філософських наук" С. Возняк.

„Радянська Україна" нападає на Богдана Кравцева і його сина Миколу

Київ. — На сторінках „Радянської України" з 13 жовтня появився вірш Івана Драча „Пурпурове серце" з наступною приміткою редакції: „Один з апологетів українського буржуазного націоналізму, давній трубадур фашизму Кравців-старший усе своє життя йшов, як він сам говорив, шляхами блуду і гріха, закликав ненавидіти здобутки Жовтня на Україні, вихваляв „великого інквізитора Гітлера". Молодший Кравців пішов по стопах батька. Найманець одного з підрозділів „зелених беретів", він за прояв „вояцької доблести" у В'єтнамі нагороджений відзнакою „Пурпурове серце".

Знову ж Іван Драч у своєму вірші говорить про те, що „ідейна ж клекотить війна', і тому він і розправляється з Кравцевим з допомогою „вогню партійної граматики", щоб знищити „павучу сіть Бандери". За словами „поезії" Драча, Кравців — це „облесний живодер", і що „шуга вогнем мені в обличчя з сонетів Кравцева лисичих і з вовчих строф Маланюка". Він намагається опрокинути твердження, мовляв, „шестидесятники" стали на інші шляхи, „немов ми секта блудних душ". Закінчуючи свій „вірш", І. Драч пише про те, що „вовченя звика до крови" (мова про Миколу Кравцева), і складає поет дитирамби в „честь „Вкраїни нашої, (що)... кладе Мільярд (хліба) на спільний стіл (тобто всесоюзний), бо „вона в Радянському Союзі з братами сонце віднайша".

Сильва Зальмансон прибула до Ню Йорку

Ню Йорк. — Заходами Нюйоркської Конференції для справ совєтських жидів сюди прибула Сильва Зальмансон, яку недавно звільнено з совєтського концтабору, де вона відбувала свій десятирічний присуд за участь у спробі захопити совєтський літак у Ленінграді. 29 жовтня мейор Ню Йорку Бім відзначив її ключами міста. Приймаючи це відзначення, С. Зальмансон заявила, що її „радість не повна", підкреслюючи цим, що у совєтських концтаборах ще находиться її чоловік Едвард Кузнєцов і два брати, засуджені за спробу захопити совєтський літак. Сильву Зальмансон звільнено в серпні ц. р. „із здоровних мотивів" передтерміново з дорученням негайно покинути СССР.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник Ukrainian Daily
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc., 30 Montgomery St., Jersey City, N.J. 07303.

Передплата: на рік — $24.00, на пів року — $12.50, на 3 місяці — $6.50. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Першого Листопада

Знову Перший Листопад, той світлий день, що його п'ятдесят шість років тому нарід Західньої України записав таки справді великими й золотими літерами в нашій історії, своєю волею і силою зголосивши і здійснивши своє право бути господарем своєї землі та паном своєї долі. Ці Першолистопадові Роковини тим величніші, що вони в усій своїй далекосяглості були етапом до найсвітлішої дати і події в новітній історії України — повного об'єднання всіх етнографічних земель України в одній, ні від кого незалежній, соборній і народоправній Українській Державі 22-го січня 1919-го року.

Багато води проплило з того часу в західньому Дністрі та в східньому Дніпрі. Багато разів з того часу змінювалися зазначені на мапах світу кордони держав, невимовного горя і неймовірної руїни зазнала від того часу, як „встоятись не було сили", знову поневолена, але таки справді нескорена Україна. Бо ані голодова облога в народом проклятому тридцять третьому році над Дніпром, ані пацифікація в тих часах над Дністром, ані гітлерівське народовбивство та сталінська „спалена земля" під час Другої світової війни, ніхто і ніщо вже не всилі вбити в душі народу листопадово-січневого ідеалу. Цілком навпаки. Кожна нова атака, кожний новий наступ ворога відбивається — за словами Валентина Мороза — бумерангом і вдаряє у ворога. Валентин Мороз та всі теперішні жертви ворожого окупаційного режиму дають на це переконливий доказ.

У цій свідомості і в такому переконанні відзначаємо в цьому році Листопадові Роковини. Відзначаємо їх — за покликом наших світової та крайових надбудов і наших Церков під знаком єднання з українським народом, власне під знаком незабутніх Січнів і Листопада.

Сучасна Україна

Триденну наукову конференцію, присвячену проблемам сучасної України, що відбулася в днях 25-27 жовтня в МекМастер університеті в Гамільтоні, Канада, треба вважати за чимале досягнення українського наукового світу Канади і ЗСА, а також тих науковців - не-українців, які цікавляться українською проблематикою. Вислів цьому дав один з „ветеранів" українознавчих студій, спеціяліст у ділянці політичних наук, проф. І. Решетар, який відзначив, що коли ще тому 25 років не можна було б навіть думати про таку конференцію на одному з північно-американських університетів, враховуючи факт, що тоді ще Україна була терра інкоґніта, то сьогодні українській проблематиці присвячують увагу видатні наукові сили. Участь їх у цій конференції засвідчує, наскільки зросла увага до українознавчих студій в ЗСА і Канаді.

Але важливість тієї конференції не тільки в цьому, що в ній взяли участь видатні знавці проблем сучасної України, або по модерному — „українологи" — з Канади, ЗСА і Німеччини, але у її змісті. Коли на тему сучасної України була мова, або навіть відбувалися якісь „конференції", то у кожному випадку помітний був фрагментарний і неглибинний, або просто пропагандивно - політичний підхід до проблем і справ. На конференції у МекМастер університеті ми мали майже всеобіймаючу аналізу української дійсности на сьогодні. Коли б ще була одна сесія, присвячена питанню української літератури і культури в загальному, то можна було б мати справді всеобіймаючу картину сучасної України. Це, однак, у ніякій мірі не применшує її вартости і досягнень.

Справді наукова аналіза проблематики, що стосується сучасної України, незвичайно важлива, бо вможливлює нам глибинно вивчати процеси, які відбуваються на українських землях, в умовах совєтсько-російського поневолення, і бачити їх у світлі не такої чи іншої „патріотичної" пропаганди і часто порожніх фраз, а у світлі твердих і перевірених фактів. З цих міркувань окремі висновки і пропозиції, пороблені на основі такої аналізи, можуть послужити надійною базою і для конкретної політичної акції, яка у висліді звільниться від зайвого „побожного бажання", а буде керуватися вимогами реальної дійсности і реальними конкретними потребами усього народу та інтересами цілої країни.

Лука Луців

ЗНАЧЕННЯ ПЕРШОГО ЛИСТОПАДА В НОВІШІЙ НАШІЙ ІСТОРІЇ

Професор Микола Чубатий надрукував у книжці Михайла Гуцуляка „Перший Листопад 1918"* статтю „Перший Листопад на переломі української революції", в якій пише: „Дивно, що досі ніхто ні в поважній публіцистиці, ні в науковій політичній літературі не поставив рубом питання: „Чому ми, 50-мільйоновий народ, на руїнах двох імперій, Росії і Австро - Угорщини, не створили власної самостійної держави, хоч малі народи стали господарями на своїх землях?" А таке питання треба нам конечно собі поставити, замість з безсилою злістю всю вину приписувати сусідам, а не собі самим" (ст. 172). Сам професор Чубатий гадає, що він знайшов відповідь на це питання у вище згаданій 12-сторінковій статті. Він думає, що найважливішою причиною нашої державнотворчої невдачі було повстання проти гетьмана Павла Скоропадського в листопаді 1918 р.

Хід думок цієї статті такий:

1. Деякі східні українці твердять, що не слід окремо відзначати Перший Листопад, як друге національне свято побіч 22-го Січня, бо в листопаді було тільки приєднання однієї землі до українського материка — Української Народньої Республіки. Професор Чубатий відкидає це твердження. Західня Україна збройним виступом в дні 1-го листопада здобула собі право домагатися права самовизначення на мировій конференції у Версалі. Антанта не визнавала того всього, що сталося на Сході Европи, „все там мусіло бути зревідоване по лінії інтересів переможних держав. Через Перший Листопад державність українського народу стала проблемою до полагодження, зокрема для могутньої тоді Франції" (164).

2. Франція позичила була перед війною 10 більйонів золотих франків. Комуністи заявили, що не будуть платити царського заборгування. „Ходила така поголоска, що Франція сподівалася від багатої України дістати зворот половини царських боргів, себто п'ять більйонів золотих франків. Це мав би бути матеріяльний вклад України, який гетьман зобов'язувався заплатити Франції" (ст. 170).

Франція не хотіла, щоб большевизм поширювався, і тому вона плянувала „оточити терени, опановані російськими комуністами, „санітарним кордоном", як говорили у Франції, щоб большевизм... задавити" (164)).

3. Гетьманська консервативна Україна могла здійснити повищі французькі цілі — міркує професор Чубатий, а ліва Українська Народна Республіка ні. Тому Франція не хотіла навіть говорити з представниками негетьманської України.

„Є багато доказів на те, що французький уряд уже був розпочав з гетьманським урядом розмови на ці теми. Повалення гетьманської влади виключило Україну з усяких комбінацій. Корпус Січових Стрільців (приблизно 12 тисяч), замість увійти до Галичини допомагати здобути Львів і тим самим Західньо - Українську Народню Республіку в Парижі зробити її вихідним чинником у плянах Клемансо, почав війну проти Києва" (ст. 167). Професор Чубатий пише з окликом про це так:

„Як інакше виглядала б справа України, Східньої і Західньої, на Паризькій Конференції, коли б в Україні існував стан з листопада 1918 року! За сподівані більйони царських боргів гетьманської України та за можливості економічної експансії Франції в Україні „політичний тигр" Клемансо, як тоді в Европі називали, був би зумів оборонити політичні права контрагента" (172).

Ми подали найважливіші думки статті проф. Чубатого.

1. Не гадаємо, що автор статті „Перший листопад на переломі української революції", відповів задовільно на поставлене ним самим питання, чому ми не збудували самостійної держави. Ми таки мусимо приписувати всю вину сусідам, „а не собі самим," бо ні одна нова держава, яка тоді здобула самостійність, не мала стількох ворогів, що Україна. Сам проф. Чубатий пише, що „німецькі залоги врятували самостійність трьох малих держав, Литви, Латвії та Естонії на 20 літ" (171). Польща, Чехо-Словаччина не мали тоді ворогів-сусідів, а Україна мала їх з усіх сторін, чи треба їх називати?

2. Автор не подає доказів, що Франція дійсно хотіла тоді самостійної України. На сторінці 167-ій він пише: „Є багато доказів на те, що французький уряд уже був розпочав розмови на ці теми." А на ст. 170-ій є тільки таке: „Ходила тоді така поголоска, що Франція сподівалася дістати... від України... п'ять більйонів франків".

3. На конференції у Версалі Україна мала проти себе не тільки Францію, бо, як сам проф. Чубатий пише, як вороже ставилася до нас Америка, дорадник якої професор Лорд пояснював, що „поляки мають право до ще більшого простору як Східня Галичина, бо межі колишньої Польщі сягали до Дніпра" (ст. 172).

4. Автор згадує і про байдужість народних мас" як причину нашого неуспіху. Про це знав і Головний Отаман Симон Петлюра і автор книжки М. Гуцуляк (пор. ст. 169 і 129 - 133). Це був п'ятий рік війни, а не перший 1914! І між поляками у Львові не було завеликої охоти йти на фронт. Автор цих рядків чув від польського офіцера, як то генерал Івашкович бештав 800 польських офіцерів, які сиділи у Львові тоді, коли під Львовом сотнями командували сержанти.

Україна почала боротися за самостійність, не мавши навіть народньої школи. Український президент проф. Грушевський мусів писати популярну брошуру „Хто такі українці", а його колега чеський президент Масарик займався тоді філософічними проблемами.

Ми не мусимо замовчувати наші помилки, але ми таки мусимо подивляти те, що український нарід над Дніпром в 1917 році і пізніше, немов зачарований лицар після такої довгої неволі під московським караулом — зірвався був немов зі сну до боротьби за своє самостійне життя, і веде її досі. Мусимо з подивом згадувати Перший Листопад у Львові і в Галичині, який був правдивим чудом, як це признають і свої і чужі.

* Михайло Гуцуляк. Перший Листопад 1918 р. Ню Йорк - Ванкувер, Б. К., 1973, ст. 407. Рецензія на цю книжку появиться пізніше.

Іван Поритко

ЛИСТОПАДОВІ РОКОВИНИ

Уже 56-ий рік відзначуємо роковини історичних подій 1-го Листопада 1918 р., коли на львівській ратуші замаяв блакитно - жовтий прапор і сповістив світові, що українці Галицької Волости виявили свою рішучу волю жити у своїй незалежній державі.

Збройний переворот 1-го Листопада закінчив 146-річний період австрійської окупації, зроблено його в ім'я не тільки галицької области, а в ім'я всеукраїнського патріотизму. Тому Листопадовий Чин, що його щорічно святкується по всіх українських громадах у вільному світі є святом соборницьким, в якому відзначається історичний вияв стихійного гону також західних українців до всеукраїнської державности. І коли тут, в ЗСА традиція щорічного святкування 1-го Листопада закоренилася особливо глибоко, то це зрозуміло, більшість української громади створили західні українці, які єднали свій найглибший сантимент до своєї вужчої батьківщини Галичини з всеукраїнським патріотизмом. Чин 1-го Листопада у Львові був би неможливий без попереднього проголошення суверенної Української Народньої Республіки 22-го січня 1918 р. і він найтісніше пов'язаний з датою 22-го січня 1919 року —, актом проголошення Української Соборної Держави УНР. Військові історики займаються суто військовим аспектом проведеного 1-го Листопада збройного перевороту й підкреслюють майстерність та прецизність в розброєнні [?] чужонаціональних військових формацій, зокрема польських австрійських залоги у Львові й в усіх містах галицької волости, в мирному перебранні влади в українські руки. Політики вказують на історичний прецедент, створений тим актом, — на якомога найкраще, найвиразніше і швидше проведене тоді волею і силою західних українців їх самовизначення — із зброєю в руках. Одначе для української спільноти у вільному світі Чин 1-го Листопада має, як і дата 22-го січня 1918 і 1919 рр. значення куди глибше. Значення символу перетворення підневільного у чужій владі народу в новітню, свідому свого імени і своїх прав націю.

Віддаль часу чимраз більше ділить нас від Листопадового Чину, який до основ нас змінив і залишив нам свій дороговказ. На жаль, ми не завжди пам'ятаємо, що основою Листопадового Чину була жертва крови й життя найкращих синів українського народу.

Збройна боротьба українського народу залишила нам багато воєнних інвалідів і немічних колишніх вояків. Ще і тепер около 350 живуть серед нас у вільному світі, врятувавши життя у визвольній війні, але ціною свого каліцтва і немочі. Теж із Другої світової війни залишилися тисячі українців-воєнних інвалідів (1 УД УНА, УПА й інш.). Вони в більшості животіють на рідних землях і їм не маємо можливости допомогти, за те на всіх континентах вільного світу наші воєнні інваліди останками сил борються за своє фізичне існування, бо не в силі нормально працювати на свій чи своєї родини прожиток, втративши здоров'я і ставши інвалідами у визвольній боротьбі.

Кожного року місяць листопад є місяцем публічних збірок в хосен допомоги українським воєнним інвалідам, жертв визвольної боротьби, яка розпочалася в 1917 році, чи рахуючи від часу збройного виступу Українських Січових Стрільців, в 1914 році, й яка формально беручи, тимчасово закінчилась переходом частин УПА на Захід. З почуттям гордости можна твердити, що українська спільнота не забула про них. Завдяки ініціятиві й доброму організаційному хистові ветеранських організацій в ЗСА та зрозумінню Злученого Українського Американського Допомогового Комітету, 21 років тому постала Суспільна Служба Комбатантів, що охоплює всі діючі в Америці українські ветеранські організації і щороку переводить збірки в хосен допомоги нашим інвалідам, які завершилися круглою сумою $ 270.- 000. З тих збірок видатковано вже понад 225 тис. долярів на допомогу українським воєнним інвалідам в Европі, у Південній Америці й навіть — в кількох випадках

(Продовження на ст. 3-ій)

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

БОЙКОТ ТІЛЬКИ ПОЗІРНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ

Є в нас кілька публіцистів, які, в критичний час, коли потрібна максимальна прозорість мислення, вносять у читацький світ (задля пози оригінальности) багато облудности. Тяжко зрозуміти, чому й Роман Ільницький долучився до них статтею „Бойкот української культури" („Свобода", 23 жовтня 1974 р.). Бо з політичної перспективи, проєктованої на найближчі десятки років, було дуже доцільним два-три роки тому, щоб концертові залі з Беллою Руденко, Дмитром Гнатюком, Олегом Криською [?] та ін. були виповнені вщерть українською публікою, бо це виявило американським імпресаріо та радянським чинникам великий глядацький потенціял, який міг би бути активним українським чинником на наймінімальніше чверть століття, коли російський потенціял з кожним роком вимирає на очах, а жидівський, із зрозумілих причин, відвертається від російської культури і звертається в сторону ізраїльської, слава Богу! З тих же мотивів дуже важливо сьогодні, щоб у тих залях був відсутній український глядач, бо це знову ж виявляє совєтським властям, що нищення найкращих виявів української культури і нищення творців тієї культури викликатиме конфронтацію в усіх формах взаємин з Совєтським Союзом, а в концертово-грошовій і престижевій.

Аргументи Р. Ільницького правдиві, але це тільки одна сторона медалі. Ніколи не треба забувати, що великі гроші з усіх концертових і театральних турне не йдуть на розбудову української культури, а радше ідуть вони в Москву: і можна припускати, що частина тих грошей може йти на „адміністративні" заходи, спрямовані на нищення української культури. Українська спільнота на еміграції з чистим сумлінням може і буде відвідувати радянських артистів тоді, коли припиниться нищення української культури і творців її. Тоді ми матимемо хоч почуття, що наші фонди не йдуть на нищення нас самих. Тепер ми такого почуття мати не можемо.

Але вже зовсім облудний є аргумент щодо пропагування нашої культури у світ совєтськими співаками. Коли ці співаки добре виконують речі світового репертуару — вони пропагують свій голос, своє мистецтво. Було б абсурдом говорити, що італійські тенори пропагують італійську культуру. Вони дають світові своє мистецтво, і це нормально. І честь українським співакам, які до таких вершин доростають.

Коли ж ідеться про українську культуру, поскільки мені відомо (нехай Р. Ільницький мене поправить, якщо я переочив якісь факти), совєтські власті не тільки не пускають української культури у світ, вони її стягають до найнижчого знаменника на Україні: найкращих українських поетів не друкують, літературу залила низькопробна [?] писанина, а якщо добрих поетів висилають, то на північ, не на захід. Хто читає „Ню Йорк Таймс" хоч раз на тиждень (як я грішний), той дізнався з тієї газети, що на Україні є група добрих композиторів (Сільвестров, Грабовський, Годзяцький, Губа, Загорцев), твори яких на Україні навіть ніхто ніразу не виконував. Не привозили їх теж сюди (хоч і не це важне, — має вагу тільки те в процесі культури, що твориться там, що виконується там, який рівень творчої атмосфери там; дисидент, якого цитує Ільницький, не розуміє основних речей — основне є творити і мати культуру, а світ відразу буде про це знати, найкращим прикладом цього є те, що світ вже знає і виконує згаданих композиторів, коли українці їх і досі не виконують).

Нема на Україні хоч кількох добрих сучасних балетів (є тільки етнографічний П. Вірського, дуже добрий, але тільки один такого рівня і тільки етнографічний). А привозять нам слабки головно народний і естрадний репертуар. Перше приймається як екзотику в найгіршому випадку, або як музейний цікавий феномен — в найкращому. Друге — всюди і завжди приймається як розвагу, бо інакше легкої естрадної музики приймати не можна. Українська культура тут ні при чому.

Радянська політика дуже розумна: у світ насправді проєктується враження браку культури в Україні (бо коли чужинець на кількох концертах чутиме ті самі і тільки народні пісні, він мусить прийти до висновку, що ми нічого більше не маємо, що ми нація некультурна в модерному сенсі слова), а в нашу спільноту — проєктується сантимент, розчуленість, сльозливість, як засіб „психологічної боротьби".

Отже в розумінні справжньої культури, я не бачу особливої втрати. Вимоги глядацької публіки тут мусять бути двополюсними: в моральній площині треба продовжувати конфронтацію на всіх відтинках і вимагати від совєтських властей, щоб припинилося негуманне нищення творців нашої культури; а в площині тієї культури треба посилати вимогу, щоб посилали теж справжні вияви нашої культури, а не лише народно-естрадні.

Б. Бондарчук
Ню Джерзі

Алла Коссовська

КРАПЛИНКА БЕЗБАРВНОЇ РІДИНИ

(Оповідання)

6

— Лондон ... площа Піккаділлі ... — бурмотів Вадим. — Точна адреса! Але я знайду!

• ● •

— Хочеш летіти до Лондону? — здивувалася Тіна.

— Слухай, Вадиме, це ж абсурд! Це погоня за духами! Що ти знайдеш там, навіть як тобі пощастить розшукати цього ювеліра „коло площі Піккаділлі"? Що він тобі скаже? Що купив цю річ у когось, а той знав такого у когось? А ти будеш блукати там, в чужому місті, без грошей, без допомоги? Покинь, любий, цю химеру. схаменися! — говорила Тіна, переконуючи друга у легковажності його наміру.

З якогось часу у Тіни і Вадима виробилася звичка проводити вечори разом у Вадимовій майстерні, великій кімнаті зі скляною стелею. Останнього вечора Тіна перенесла сюди свою роботу. якусь глиняну брилу, з боків якої виступали дивні, кострубаті роги, подібні до пеньків зрубаних дерев. Тіна була скульптором - модерністом.

— Це — князь Ігор дивиться на сонячну затьму перед нещасливим походом на половців, — пояснила вона, встановлюючи свою роботу на високий одноногий стіл посеред майстерні. — Вона ще не закінчена, але в основному... Ти не заперечуєш, щоб я тут, коло тебе працювала? — напівзапитливо, напівстверджувально сказала вона.

Він не заперечував. Спочатку йому було байдуже, згодом він звик до її присутности, вона йому не заважала. Поралася собі потихеньку коло свого глиняного князя і мовчала. І він мовчав, вдаючи, що читає книжку, але Тіна запримітила, що сторінки книжки не перегорталися цілими годинами. Вона розуміла, що він тужить, тужить за Надією і всіляко намагалася пом'якшити цю тугу своєю турботою про його вигоди, його здоров'я. Переборовши свою богемську натуру, вона навіть варила для нього якісь дивовижні страви, і він споживав їх, не зауважуючи смаку, що було почасти добре, бо вони були не завжди смачними.

Покинувши пити, Вадим замкнувся в собі. Якщо в п'яному стані він іноді давав волю своєму розпачеві виливаючи в риданнях і в прокляттях, то тепер наче закрив його на колодку десь у глибочку серця. Йому здавалося, що, відімкнувши, він вибухне, і вони заллють всю його істоту нестерпною гіркістю, знищать його без жалю.

— Я поїду, Тіно, поїду! Я не можу не їхати, зрозумій мені! — уперто твердив Вадим. — Я вже завтра подам заяву на закордонний пашпорт і за два тижні зможу виїхати.

Він говорив наче в гарячці. Тіна знала, що йому не варто заперечувати. Вона покладала надію на час, на ті два тижні, поки буде оформлюватись пашпорт. Може за той час Вадим схаменеться.

• ● •

Лондон зустрів Вадима холодною мрякою і дрібним безнастанним дощем. Усе довкола блищало від води: гумові плащі і парасолі перехожих, асфальт вулиць, що відбивав незчисленні вогні авт, вітрин і реклям.

З летовища Вадим узяв таксі і на питання таксиста, куди його везти, намагаючись бути спокійним, недбало кинув: „Площа Піккаділлі".

Йому здавалося, що всі навколо звертають на нього увагу, що всі бачать, як він хвилюється, як трусяться його руки, дармащо в такій мряці годі було добре розглянути не те що руки, але й людську постать. Навіть таксист нічого не помітив, байдуже допоміг йому відчинити дверцята, клацнув лічильником і рушив.

„Швидше, швидше!" — подумки підгонив Вадим таксівку, яка й без цього неслася повним ходом, спритно проскакуючи між тяжкими вантажними машинами, чуть „обрізуючи носа" особовим, просмикуючись, як вужак, у кожну найменшу щілину.

— Площа Піккаділлі! — вигукнув таксист, зупиняючи машину.

Вадим залишився на площі, яку обмежував з усіх сторін густий туман, скрадаючи її справжній розмір.

Куди йти? Десь мусіли бути вулиці, які виходили на площу, але як їх знайти?

Бредучи навмання, наштовхуючись на людей, які виникали несподівано з туману, Вадим набрів на якусь бічну вулицю і рушив уздовж неї. Тримаючись стін будинків, він пройшов так два квартали і зупинився на розі. У нього паморочилося в голові. Він прихилився до якогось стовпа, постояв трохи, приплющивши очі, а тоді, загубивши орієнтацію, рушив назад до площі.

І це обернулося для нього удачею: не доходячи до площі кількох метрів, він побачив світляну рекляму ювеліра і вітрину, де на оксамитному тлі блищали перстені, годинники, перлові і бурштинові намиста, сережки, бранзолети.

До Вадима повернулася притомність. Постоявши хвилину біля вітрини і витерши хусткою мокре обличчя, він натиснув ручку дверей.

Задзвенів дзвінок, примусивши Вадима здригнутися. З-за скляного прилавка на нього глянули уважні очі елегантного молодого чоловіка.

— Кен ай гелп ю? — запитав той, виходячи назустріч Вадимові.

— Скажіть мені, будьте ласкаві, чи ця річ куплена у вашій ювелірні? — запитав Вадим, простягаючи до нього пакетик з нашийником.

Ювелір розгорнув папір і уста його наче злегка здригнулися.

— Звідки у вас це? — запитав він, прискіпливо розглядаючи прикрасу з усіх боків.

— Я привіз її з Ню Йорку, — сказав Вадим, — але хочу знати, чи це не у вас куплене?

— Зачекайте хвилинку, я запитаю господаря, — поспішно сказав продавець і вийшов у сусідню кімнату, відгорнувши тяжку портьєру.

За хвилину він повернувся з маленьким старим чоловіком, який ніс на долоні нашийник.

— Цю річ купили у нас кілька місяців тому, — сказав він, обмацуючи очима обличчя Вадима.

— Звідки ви її дістали? — впрост запитав Вадим.

— А навіщо це вам? — запитав господар. Помітно було, що ця розмова йому неприємна.

— Для мене дуже важливо знати, де зроблено цю річ, як вона потрапила до вас, хто був її власником перед вами? — Вадим гарячково облизав пересохлі губи.

— Ах, мало ми маємо клопоту з поліцією! — зідхнув господар, вийнявши з бічної кишені хустку і витираючи спітніле чоло. — Ще й тепер треба звітувати, звідки дістав, скільки заплатив, за скільки продав...

— Я не маю нічого спільного з поліцією, — заперечив Вадим, — я сам по собі, я приїхав з Америки. Бачите, в мене померла дружина... — Нервова судорога перехопила йому горло.

Сиві очі старого чоловіка раптом потеплішали.

— О, яка шкода! — вигукнув він. — І давно це було?

— Два місяці тому.

— Що ж їй сталося? Молода? Майк, — звернувся він до молодого чоловіка, — подай стільця панові. Я вас слухаю!

Згадка про смерть Надійки підняла в душі Вадима хвилю розпачу. Він вихопив з рук господаря нашийник і, потрясаючи ним над своєю головою, закричав: — Він, він убив мою дружину!

— Що з вами, що ви?! — замахав руками переляканий господар, — заспокойтеся, не кричіть так, бо то поліцмен прибіжить!

Вадим безсило впав на стілець. Молодий продавець подав йому склянку холодної води.

— Вибачте, — схаменувся Вадим, одним духом випорожнивши склянку, — я для себе хочу знати, звідки у вас прийшла ця річ?

(Продовження буде)

СЕКРЕТАРІЯТ СКВУ

проголосив

Листопад - місяць СКВУ

щоб

заманіфестувати єдність української спільноти у вільному світі та її солідарність з нескореною Україною.

З цієї нагоди

УКРАЇНСЬКА ДІЯСПОРА

відбуде:

Неділя — 3 листопада — в усіх українських церквах — День молитви та всеукраїнської єдности,

Неділя — 10 листопада — в усіх місцевостях — День солідарности з нескореною Україною — масові імпрези та збори із схваленням резолюцій.

До масової участи закликає

Центральна Комісія Акції „Листопад — місяць СКВУ"

У ДЕНЬ СОЛІДАРНОСТИ З УКРАЇНСЬКИМ НЕСКОРЕНИМ НАРОДОМ!

ЗВЕРНЕННЯ УККА

Діючи послідовно для скріплення координації українських громадських сил в допомозі українському поневоленому, але нескореному народові в Україні, в його змагу до встановлення „Своєї Правди — у Своїй Хаті", а теж працюючи для збереження національної і культурної ідентичности української спільноти в розсіянні, — Секретаріят Світового Конгресу Вільних Українців проголосив місяць Листопад „Місяцем СКВУ", закликаючи провести неділю, 3-го листопада 1974 року, як День Молитви в намірені українського народу, а неділю, 10-го листопада, відзначити, як День Солідарности з нескореним українським народом на Рідних Землях.

Символіка Листопада, місяця в якому відбулись Перший і Другий конгрес СКВУ, закарбована на історичних скрижалях української нації геройкою незламного духа українського народу в боротьбі за становлення національної ідеї — в минулому і сучасному, — в непромінаючій турботі за Україну — „квітку, що виросла серед снігів".

Закликаючи українську спільноту у вільному світі заманіфестувати в місяці Листопаді солідарність з нескореним українським народом, Секретаріят Світового Конгресу Вільних Українців наголошує теж потребу посилити на міжнародному форумі оборону переслідуваних і в'язнених в СССР українських патріотів, щоб спільним зусиллям зміцнити почуття єдности і сили нашої спільноти у вільному світі.

Завдання, які ставить перед українською спільнотою Секретаріят СКВУ, узмістовлені теж і в дії Українського Конгресового Комітету Америки, який присвячує багато зусиль і фінансових засобів для їх здійснювання, зокрема для ведення акції оборони прав людини в Україні.

Підтримуючи всеукраїнський почин Секретаріяту СКВУ, Екзекутива УККА закликає українське громадянство у ЗСА взяти чисельну участь у Богослуженнях, в неділю 3-го листопада, що будуть відслужені в намірені українського народу в наших церквах, згідно з проголошенням Митрополитів Української Католицької і Православної Церков, а також відзначити день 10-го листопада відповідними імпрезами.

В осередках, де відбуватимуться Листопадові Академії, закликаємо перевести їх у цьому році під знаком солідарности з українським нескореним народом — в дусі Звернення СКВУ!

ЕКЗЕКУТИВА
Українського Конгресового Комітету Америки

Жовтень, 1974.

БОЖЕ НАМ ЄДНІСТЬ ПОДАЙ!

ЛИСТОПАД — МІСЯЦЬ СВІТОВОГО КОНГРЕСУ ВІЛЬНИХ УКРАЇНЦІВ

Слава Ісусу Христу!

Високопреподобні і Всечесні Отці, Дорогі в Христі Браття і Сестри!

У плані скріпити єдність української спільноти у вільному світі та заманіфестувати нашу солідарність і активну поставу в допомозі українському поневоленому народові в його змагу за національно-державну суверенність, культурну самобутність і релігійну свободу, Секретаріят Світового Конгресу Вільних Українців проголосив місяць листопад 1974 року — „Місяцем СКВУ".

Листопад знаменний глибокою символікою визвольних змагань українського народу за право українців бути володарями Рідної Землі та вільно славити Бога у своїй Українській Церкві. У місяці листопаді відійшов у вічність великий син українського народу, Слуга Божий Митрополит Андрей Шептицький, який прикладом свого життя засвідчив вірність і відданість ідеї боротьби за Бога й Україну.

Символіка Листопада не погасла, вона жевріє сьогодні полум'ям віри в Бога та незнищимістю національної ідеї у спротиві українських патріотів в Україні затіям ворога вбити душу і тіло українського народу.

Ця символіка, узмістовлена також у Заклику Світового Конгресу Вільних Українців, як координуючої верховної громадської надбудови, до української спільноти в країнах вільного світу, наказує:

— Заманіфестувати нашу солідарність з нескореним українським народом на Рідних Землях;

— посилити на міжнародному форумі оборону Української Церкви та переслідуваних українців в СССР;

— зміцнити почуття єдности і сили української спільноти;

— скріпити співпрацю української організованої громади з Українськими Церквами.

У дусі цього заклику благословимо почин Секретаріяту скріпити єдність української спільноти та її солідарність зі своєю Церквою і народом та кличемо наших вірних дати Світовому Конгресові Вільних Українців моральну й матеріяльну підтримку в його корисній праці.

В неділю, 3-го листопада 1974 р., доручаємо відслужити в церквах Святі Літургії в намірені українського народу та в молитвах прохати Всевишнього про кращу долю і волю для нашої Страдальної Церкви й народу.

† АМВРОЗІЙ
МИТРОПОЛИТ
Філядельфійський Архиєпископ

Філядельфія, Пенсильванія
11-го жовтня 1974

ЛИСТОПАДОВІ РОКОВИНИ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

на рідних землях. 10 відсотків кожного року відкладається на т.зв. Залізний Фонд. Подвійна громадська контроля: Суспільної Служби Комбатантів і ЗУАДКомітету забезпечує якнайбільш справедливе і найдоцільніше господарювання фондами, що їх громада складає у почутті пошани і вдячности тим, які не словами, а ділом засвідчили свою вірність ідеалам волі.

Американсько - українська громада ставилась завжди з глибоким пієтизмом до України. Від 1925 року, зорганізовано, збирали тут і висилали до „старого краю" гроші, за які придбано у Львові Дім Українських Інвалідів, де створено варстати праці для його мешканців. Згадані вгорі фонди, зібрані в останніх двадцятох роках у продовжуванні традиційної опіки над жертвами визвольної війни — свідчить про непослаблену вірність американських українців ідей добрий, шляхетній акції, яка єднає загальну доброчинність з українським патріотизмом. Тому рідко котру іншу справу можна порушати громадянству так тепло і щиро, як оцю Листопадову збірку в допомогу українським воєнним інвалідам, старим і немічним та іншим потребуючим колишнім українським воякам, — тим, які зберегли вояцьку гордість та гідність і самі за себе та для себе ні в кого не просять, а тому гідні щобільшої пошани і допомоги.

Цього року сповнилося 60-річчя першої військової формації в новітній добі Українських Січових Стрільців, що виступили до збройної боротьби за Волю й Незалежність України з відвічним ворогом Москвою.

Українські Січові Стрільці, учасники Листопадового Чину та всіх наших військових формацій, а в тім передовсім українські воєнні інваліди — живі свідки безсмертного змагу за найвищий Ідеал Нації, мусять відчути повну і щиру опіку української спільноти, вони мусять бути свідомі того, що жертви колишнього українського вояцтва знаходять належне признання, і що наш загал своїми щедрими датками у Листопадовій збірці виконує тільки свої обов'язки і повинність супроти воїнів нашої визвольної боротьби.

Переведім якнайкраще Листопадову збірку на Дар Українському Воєнному Інвалідові під кличем: — „Пам'ятаймо за творців і учасників нашої визвольної боротьби. У 60-річчя збройного виступу Українських Січових Стрільців цим вшануємо всіх колишніх українських вояків, що так віддано служили великій Ідеї Самостійности і відновлення Української Державности.

ДОПОВІДЬ О. Д-РА ІВАНА ГРИНЬОХА В ІРВІНҐТОНІ

Ірвінґтон, Н. Дж. — Українська Католицька Парохія св. Івана Хрестителя в Нюарку-Ірвінґтоні повідомляє, що в неділю, 3-го листопада ц. р. о год. 4-й по полудні в шкільній залі при Айві і Стенфорд вулиці в Нюарку о. д-р Іван Гриньох, професор св. Богословії, виголосить доповідь на тему „Значення останнього Папського Синоду для Східних Церков".

АВТОРСЬКИЙ ВЕЧІР ТРЬОХ ПИСЬМЕННИЦЬ

Ню Йорк. — Літературно Мистецький Клюб в Ню Йорку інформує, що в п'ятницю, 1-го листопада ц. р. в приміщенні Клюбу при 149-2-а авеню в Ню Йорку відбудеться Авторський Вечір трьох письменниць: Міри Гармаш, Діми і Любови Коленської. В мистецькій частині програми виступить Марта Мачай (фортепіян) учениця Українського Музичного Інституту, кляси проф. Байлової. Початок вечора год. 7.30 вечора.

ЛЕВКО ВІТОШИНСЬКИЙ ВИСТУПИТЬ В НЮАРКУ

Нюарк, Н. Дж. — Український Музичний Інститут Америки, Відділ в Нюарку, повідомляє, що в п'ятницю, 1-го листопада ц. р. о год. 8-й вечора в залі української православної церкви при 836 Лайнс евеню в Ірвінґтоні виступить відомий гітарист з Відня (Австрія) Левко Вітошинський, переможець першого інтернаціонального конкурсу для гітар в Італії. В програмі клясичні твори.

ДОБРА НАГОДА ДОПОМОГТИ НАШОМУ НАРОДОВІ

ЗВЕРНЕННЯ ПРОВОДУ УКРАЇНСЬКИХ ЄВАНГЕЛЬСЬКИХ ОБ'ЄДНАНЬ ДО СВОЇХ ЦЕРКОВ ІЗ ПРИВОДУ ВІДЗНАЧЕННЯ МІСЯЦЯ ЛИСТОПАДА 1974 РОКУ МІСЯЦЕМ СВІТОВОГО КОНГРЕСУ ВІЛЬНИХ УКРАЇНЦІВ

Дорогі у Христі Брати та Сестри!

Світовий Конгрес Вільних Українців (СКВУ) розпочав восьмий рік свого існування й діяльности пленарними нарадами свого Секретаріяту в місті Торонто в Канаді. Секретаріят проголосив листопад 1974 року Місяцем СКВУ, метою якого є: заманіфестувати єдність української спільноти у вільному світі та її солідарність із нескореною Україною, посилити акцію оборони переслідуваних в СССР українців на міжнародному форумі, популяризуцем СКВУ. Із тієї нагоди в неділю 3-го листопада ц. р. в церквах буде центральну нашої української спільноти у вільному світі та зміцнити фінансову базу її дії.

Уперше в історії нашого народу українські євангельські Церкви, допущені до такої акції нарівні й поруч із Церквами православними та католицькими, беруть удїл в обороні віруючих у Господа Бога та в Його Святе Слово в тоталітарних безбожницьких країнах.

Президія Секретаріяту Світового Конгресу Вільних Українців проголосила місяць листопад 1974 року Місяцем СКВУ. З тієї нагоди в неділю 3-го листопада ц. р. в українських Церквах будуть відправлені Служби Божі в намірені українського народу, а в наступну неділю 10-го листопада заплановано відзначити День Солідарности з нескореним Українським Народом на рідних Землях. Рівночасно, з нагоди місяця СКВУ, почавши від 1-го й до 30-го листопада ц. р. нехай при кожній нагоді українські євангельські Церкви, місійні станиці та всілякі інші установи в усьому світі переведуть збірку фонду на бюджет СКВУ, щоб у цей спосіб нашим спільним зусиллям забезпечити працю Секретаріяту СКВУ на майбутнє. Зібрані пожертви Церкви негайно перешлють до кас своїх церковних Об'єднань, які в свою чергу перешлють ці фонди до місця призначення.

Дорогі Брати та Сестри! Сам Господь посилає нам усім нагоду прилучитися до найкращої акції допомоги нашому народові, переслідуваному за Його любов до своєї Батьківщини, до рідної мови, до вільности й незалежности й до віри в Єдиного Господа Бога та Його Євангелії й Церкви. „Нехай кожен дає, як серце йому призволяє, — не в смутку й не з примусу, бо Бог любить того, хто з радістю дає" (2 Кор. 9:7).

Вітаємо Вас усіх щиро і бажаємо Вам Господніх Благословень у переведенні цієї шляхетної акції. Всі жертвуймо на СКВУ!

Пастор д-р Л. Жабко-Потапович

Почесний Голова Всеукраїнського Євангельсько-Баптистського Братства і член Президії СКВУ від Євангельських Об'єднань

Жовтень, 1974 року Божого

УЄО продовжує акцію в обороні людських прав в Україні

(Пресова Служба УЄО в ПА) Звернення Головної Управи Українського Євангельського Об'єднання в Північній Америці в обороні В. Мороза, яке було вислане до ріжних провідних осіб, а в тому і до президента Р. М. Ніксона ще 12-го липня б. р., було скероване американським сенатором Г. Скатом для відповіді до державного секретаря — д-ра Г. Кіссінджера. У відповіді останнього було висловлено думку, що Уряд ЗСА традиційно осуджує переслідування меншин, де воно не проявлялося б, але рівночасно зазначалося, що совєтських урядів відкидає всякі спроби, офіційних інтервенцій чужих урядів в обороні переслідуваних осіб, чи груп за їхні релігійні, чи політичні переконання в Совєтському Союзі.

Дня 12-го вересня б. р. Головна Управа УЄО в ПА за підписом екзекутивного секретаря — паст. В. Боровського вислала через сенатора Ската до Державного секретаря поновного листа в повищій справі, де звернено особливо увагу на такі справи:

1. Вияснено, що Україна не є частиною Росії, а Совєтського Союзу, і як така Совєтами уважається окремою республікою.

2. Українці не є якоюсь меншістю, а більшістю у своїй країні.

3. Совєтські переслідування є не тільки звернені проти оборонців українського культурного рівноправства, але також і проти борців за політичну незалежність України і за свободу релігії для забутих християн в Україні та взагалі в Совєтському Союзі.

4. Покликування на те, що Совєти не терплять втручання чужих держав у їхні внутрішні справи є в цьому випадку не згідні з фактами, бо преса принесла повідомлення, що завдяки інтервенції американських урядових чинників Совєти є готові спритати „вільніший еміграції, а особливо жидів" Совєтського Союзу. За це Американський Уряд погоджується дати Совєтам якнайдальше йдучі торговельні вигоди. Коли можна було цьому Урядові досягнути цього у відношенні до еміграції, то в новому листі до Американського Уряду пропонується, щоб на цьому не спинитися, але також домагатися від Совєтів забезпечення у їхній державі християнам і нехристиянам пошанування всіх людських прав і тільки тоді говорити з ними про торговельні полегші.

В цьому листі висловлено також жаль, що до цього часу Американський Уряд не повів ефективної акції в обороні В. Мороза.

Копії цього листа вислано також на такі адреси: президент Д. Форд, прем'єр-міністер П. Трудо, генеральний секретар О. Н. — К. Вальдгайм, президент Міжнародного Червоного Хреста — Е. Мартин, сенатори — Г. Скат і Г. Джексон, конгресмен — Е. Дервінський, Д. Флад, Б. Блакбурн, до Світової Ради Церков і Національної Ради Церков у ЗСА.

На свої листі Головна Управа УЄО в ПА дотепер отримала відповіді від президента Д. Форда, Державного Департаменту ЗСА, сенатора Г. Джексон і Світова Рада Церков. Остання повідомила, що в другій половині жовтня б. р. відбудуться спеціяльні наради скликані Комісією Міжнародних Справ при СРЦ і на них буде шукатися способів, які відповідні і ефективні акції можна би застосувати в подібних справах. Вони пишуть, що вони також завше звертають в таких справах увагу відповідним чинникам, з якими вони мають контакти в Совєтах.

НОВИЙ ЗАКОН ВІДНОСНО ОДЕРЖАННЯ КРЕДИТІВ ЖІНКАМИ

Вашінґтон. — Президент Форд у вівторок, 29 жовтня, підписав закон, який забороняє корпораціям дискримінувати проти жінок відносно одержання кредитів. Закон також встановляє, що крамниці, після одержання зажалення від покупців, які твердять, що переслідний місячний рахунок неправильний, мусять до 90 днів виправити помилку, або доказати, що первісний рахунок правильний. Крім того, закон також встановляє, що відтепер федеральний уряд гарантуватиме 40.000-долярові ощадності, зложені в банках й інших щадничих підприємствах.

Леся Лисак

КУЩ КАЛИНИ

— Марку, чи можу тебе про щось попросити? — вагаючись промовила пзні Марія. — Чи ти міг би поїхати зі мною цієї суботи на фарму?

По обличчі сина промигнув знаний їй віддавна вираз нетерплячки.

— Навіщо мамі їздити по фармах? Кожної суботи фармери й так привозять свої продукти на базар, а подруге, я страшенно зайнятий.

— Того, що я прагнула б дістати, не продають на базарі, — шепнула сумовито. — Але, якщо нема часу — трудно.

Марко був добрим сином, і шанував матір, тільки врядигоди проявлялася його нервозна вдача. Зрозумівши, що поступив шорстко, намагався злагіднити немиле враження. — Я маю раду. Якщо мама хоче їхати на фарму, хай попросить Ігоря. Він напевно радо вибереться з бабунею й жінкою на осінню прогулянку. Ось я до нього зараз подзвоню.

— Не треба, сину, не треба, — відозвалася Марія. — До нас хтось йде, чую на сходах кроки. А втім, не годиться мені турбувати новоженців.

— Що бабуня сказала про новоженців? — широко всміхався у відкритих дверях Ігор. Він був дуже прив'язаний до бабуні, яка змалечку присвячувала йому увесь час і всю доброту серця.

— Про вовка, а вовк тут! — й собі зрадів Марко з приходу сина. — Ігоре, бабуня хоче, щоб ти поїхав з нею полагодити якісь справи на фармі. Поїдеш?

— З бабунею завжди і всюди, — без надуми відповів молодий чоловік. Присів коло неї на стільчику, як сидав колись у дитинстві, коли вони обоє залишалися в хаті. Батьки були постійно зайняті заробітною працею, усі обов'язки виховання хлопчика залишалися бабуні. І, як колись у дитинстві, Ігор пригорнув її зів'ялу руку до свого обличчя. — Що ж будемо купувати на фармі? Може солодкий медок, який ласував ведмедик, чи хрупку морквицю, яку любив зайчик? — Він натякав на казки, які колись розказувала бабуня.

Сива жінка зиркнула на сина, та він, уже зайнятий своїми справами, не прислухався до їхньої розмови. Шепнула: — Хочу дістати кущик калини. Ще влітку, коли ми переїздили попри цю фарму, я її побачила. Яскраво тоді цвіла вона білим квіттям. Боже мій, як я зраділа! Немов би побачила когось рідного, найдорожчого! Скільки це років я вже не бачила калини! Вже видавалася вона мені чимось недосяжним, що існує тільки в спогадах — мріях. Спогадах молодої буйної молодости, коли воскресла Україна. Інколи мені здається, що це був тільки давній прекрасний сон. Та це була дійсність, Ігоре. Мої очі бачили Усусусів, таких молодими, як ти тепер. Бачили їхню боротьбу за волю, бачили перемогу і власну державу. Бачили на будинках — вперше від століть — наш прапор.

— Так, ви розказували про це, бабуню, — шепнув хлопець. І навчили мене пісню про Червону Калину.

— Хотіла я тоді зупинити авто, підбігти до куща, обняти його, цілувати. Біле квіття видалося мені тим самим, яким ми давно — давно квітчали наших борців. Видалося мені на момент, що я — не стара жінка, яка вже прожила своє життя, а молода дівчина, яка виражає у бій за Волю свого милого. І це було колись, дитино, бо твій дідуньо, якого не пам'ятаєш, боровся за неї, за Україну.

Не зупинила авта, бо сказали б: „екзальтована, звичайним" кущем так схвилювалася. А це не звичайний кущ. Це символ. Для тих, що згинули, піднімаючи Червону Калину, і для тих, що прийшли по них.

Поцілував зів'ялу руку: — Поїдемо по неї. Посадимо коло хати, щоб нагадувала те, чого не вільно забути.

Поїхали. Та не завжди бувас, як мріється. Власник калини не хотів відділити навіть кількох малих гонів. Мовляв „ще молода, може загинути, коли потурбувати коріння". — Приїдьте за рік, чи що, — відказувався, але нічого не обіцяв.

Верталися засумовані. Завжди добродушно — вирозумілий Ігор, цим разом негодував на егоїзм власника куща, бо насправді кущ був сильний, здоровий і доволі великий, щоб відділити від нього часточку. Пані Марія зрезигновано вияснювала, що, може, причиною відмови був старий забобон-повір'я — дати з саду кущ — дати щастя з хати... Тільки Зірка, молоденька жінка Ігоря, яка поїхала з ними, завзято мовчала. У її гарних очинятах дивні вогники...

Через пару тижнів молодята Ігор і Зірка несподівано загостили до бабуні. Зірка несла в руках щось дбайливо загорнене в папір. Ігор тріюмфально всміхався. — А ми таки його роздобули! — закликав радісно, коли Зірка почала розпаковувати пакуночок. Це була посудина, наповнена землею, а в ній дві тонкі безлисті гілки.

— Чи це може?... — шепнула пані Марія. — Так, це вона—калина, — закликали водночас молоді люди. А Ігор гордо додав: — Це наша Зірка її придбала! Вона так настирливо шукала по всіх — усюдах, аж врешті таки знайшла. Вони ще дуже малі й слабенькі ці гілочки, але під бабуниною опікою виростуть!

— Правда, бабуню, що ви виплекаєте її у пишний кущ, такий самий, який ріс у вашій молодости на Україні?

Молоді люди вдивлялися в Марію з таким безмежним довір'ям, наче б у неї справді була сила зробити те, що важке до здобуття. Від цього погляду загорілися її прибліклі очі. — Так, діти, — сказала твердо, — ці кволі стеблини виростуть у здоровий сильний кущ, яким буде пишатися. Посадите його перед вашою хатою і коли мене не стане, будете розказувати про неї своїм дітям. Про калину і про Україну, яка вирощувала його.

У тиші, яка запанувала, з'явилася враз візія китиць білого квіття, озолоченого сонцем. Квіття перемінялось у пишні червоні грозна, що багряніли рубінами. І наче б хтось співав: „А ми тую Червону Калину підіймемо, а ми нашу славну Україну, гей, гей, розвеселимо"...

М. Ростропович відмовляється повернутися до СССР

Париж. — Мстислав Ростропович, совєтський челіст, заявив тут, що він не повернеться до СССР до того часу, поки там не буде забезпечена свобода мистецької творчости. Таку заяву він склав від свого імени і від імени своєї дружини Галіни, оперової співачки, яка разом з ним виїхала в цьому році з СССР, одержавши візу і дозвіл на перебування за кордоном на час двох років. В розмові з кореспондентом французької газети „Авроре" М. Ростропович сказав, що „я повернусь (до СССР), коли буду мати тверде запевнення, що я мотиму віддати моє мистецтво і мій талант моєму народові у формі, яку я уважатиму за найвідповіднішу. Як артисти, ми мусимо мати змогу творчо продукувати те, що ми хочемо, де і коли хочемо і з ким ми хочемо". Як відомо, М. Ростропович одержав разом з дружиною Галіною візи в січні цього року після того, як 1971 році права на виїзди за кордон з мистецькими виступами за відвертий виступ в обороні Александра Солженіцина.

У ВАРШАВІ ЗАСУДЖЕНО

Стокгольм. — Шведська газета „Експрессен" подала вістку, що польський суд у Варшаві засудив на 12 років тюрми Аркадіюша Коробчинського, який понад 13 років тому втік був на літаку до Швеції і отримав там політичний азиль. Суд закинув йому „дезертирство".

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА

ЛИСТОПАДОВЕ СВЯТО НА ФЛАШІНҐУ

Флашінґ, Н. Й. — Окремий Комітет інформує, що в неділю, 3-го листопада 1974 р. о год. 5-й вечора в залі української католицької церкви при 48-26 171 вулиця на Флашінґу відбудеться Листопадове Свято. В програмі Свята візьмуть участь: діти Школи Українознавства, група молодих бандуристів під керівництвом Ярослава Стахова і хор під диригентурою Володимира Фриза.

ЛИСТОПАДОВІ СВЯТКУВАННЯ В КЕРГОНКСОНІ

Керґонксон, Н. Й. — Братство ім. св. Володимира при українській католицькій церкві Пресвятої Трійці в Керґонксоні, інформує, що в суботу, 2-го листопада ц. р. о год. 4-й по полудні на Оселі УНСоюзу Союзівці буде відправлена Свята Літургія в намірені українського народу і Панахида за полеглих героїв — з нагоди 56-х роковин Листопадового Зриву. Перед церковними відправами відбудеться святочні сходини заходом Школи Українознавства під керівництвом проф. В. Бакума та Апель, що його організує місцева Станиця Пласту.

НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ НТШ

Ню Йорк. — Комісія Реґіональних Дослідів і Публікацій і Рада Представників Реґіональних Комітетів інформують, що в суботу, 2-го листопада ц. р. в приміщенні НТШ при 302 Захід 13-та вулиця в Ню Йорку о год. 2.30 по полудні відбудеться Наукова Конференція, на якій доповіді виголосять: проф. д-р Василь Лев і ред. Іван Дурбак „Найновіші реґіональні видання у вільному світі", д-р Василь Верган „Реґіоналістичні студії українського поселення в Америці", ред. Іван Дурбак „Інститут українського села і міста". Критичні завваги до „Історії сіл і міст УРСР" — д-р Лука Луців, д-р Роман Миколаєвич, ред. Іван Дурбак інж. Степан Кульчицький. Після доповідей дискусія та внесення резолюцій.

ПАМ'ЯТАЙМО ПРО МИНУЛЕ — ДУМАЙМО ПРО МАЙБУТНЄ!

ПРОТОКОЛ

28-ої ЗВИЧАЙНОЇ КОНВЕНЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

яка відбулася в Marriott Motor Hotel, Philadelphia, Pa. в тижні від понеділка, 20-го травня 1974 року.

(2)

(Продовження звіту гол. предсідника П. Лисогора)

З інших видань, що появилися за останніх 4 роки й були дуже корисні для наших членів, треба згадати про книжку з лікарськими порадами д-ра Михайла Данилюка та його брошуру з пересторогою проти користування наркотиками, видану українською і англійською мовами. Ми вдячні цьому нашому громадянинові-діячеві за його працю для наших людей і їхнього здоров'я.

Складаючи тут звіт про прибутки й видатки за останніх 4 роки, треба ствердити, що видатки Союзу на наші видавництва збільшувались з кожним роком. Збільшилися децо прибутки з оголошень і продажу. Прибутки з друкарні не ясні. Зменшилися децо датки на наш пресовий фонд і альманах. Зменшився збут „Веселки".

Постійно зростали видатки на платні. Кошти поштової пересилки, паперу й податки зростали раптовим темпом. Так само й інші видатки значно збільшилися.

Ми зберігали передплату на „Свободу" для членів 7.80 дол. річно. Старші віком члени платять по 6.00 дол. і 3.60 річно. Не зважаючи на цю низьку ціну, ми втратили від 1969 р. 1.645 членів-передплатників „Свободи".

Передплата на „Свободу" для не-членів була від 1969 року двічі підвищувана і тепер становить 24.00 дол. річно. Ця підвишка допомогла деяким нашим секретарям приєднати нових членів.

Як і у минулих роках, ми продовжували пошукування молодих людей, зацікавлених у журналістичній кар'єрі. Ми фінансуймо одного такого студента журналістики, який має вже заавансовані студії.

В останніх трьох роках багато часу присвячено плянуванню, як перенести нашу друкарню до нового будинку. Ми оглядали друкарські машини й інший виряд та знайомилися з технічними спорудами, що їх уживають тепер у модерних друкарнях. Закінчуємо наше плянування щодо закупу нових друкарських машин та приладів і плянуємо влаштувати нашу друкарню в новому будинку впродовж цього літа.

СОЮЗІВКА

Союзівка зберігає свою славу, як найпопулярніша українська відпочинкова й розвагово-культурна оселя у західній гемісфері. Обслуговуючи людей кожного віку, всіх станів і професій, Союзівка приманює і задовольняє вимоги тисяч наших членів та їх приятелів кожного року. Особливо наша молодь є найчастішим гостем і відвідувачем. Нашу молодь приманюють численні мистецькі й спортові імпрези, танці на свіжому повітрі, щотижневі розвагові програми, освітні курси ,дитячі табори, церковні відправи, дешеві харчі і, очевидно, прегарна гірська природа та чудовий краєвид довкола нашої оселі.

Прибутки як і видатки були вищими, як у минулому 4-річному періоді. Прибутки, як їх виказано у статистичному додатку, зросли на кругло 1,400,000 дол., або приблизно на 150,000 дол. понад попередній період. Наш зиск міг би бути значно вищий, коли б ми були підвищили ціни, як це зробили інші такі оселі і якби ми не давали 10-відсоткової знижки нашим членам.

Видатки переросли прибутки на 31.000 дол. У цю суму включені основні ремонти коштом 117.000 дол. та меблі і виряд на 32.000 дол. Ми мали успіх в обмеженні дефіциту до мінімуму завдяки надзвичайно ощадній господарці. Кошти на харчі зменшено — закуповуємо їх у місцевих фармерів та використовуємо сезонові знижки цін.

A review of the statement herein of the income and disbursements for the past four years reveals that the contributions from Soyuz for maintaining our publications have been increasing each year. Income from sales and from advertising increased slightly. Income from the printing shop was erratic. Contributions to the Press Fund and for the almanac decreased slightly. Veselka sales have been dropping.

Expenses for salaries have been rising steadily. Postage and paper costs and taxes have risen sharply. Other expenses have also been increasing steadily.

We continue to maintain the subscription price of Svoboda at $7.80 per year for members. Older members pay the lower sums of $6.00 and $3.60 per year. Despite the low cost we lost 1645 member subscribers to Svoboda since 1969. The Ukrainian Weekly gained 11 subscribers and has a total of 547 independent of those who also get the daily Svoboda.

The subscription price of Svoboda to non-members was raised twice since 1969 and now is $24.00 per year. The increase in price helped some of our secretaries to organize new members.

As in previous years we continued to search for young people interested in a journalistic career. We are financing one such student who is studying journalism and is now in his senior year.

During the past three years considerable time has been devoted to planning the moving of our printing operations to the new building. We have inspected new equipment and have visited printing plants to become familiar with the kind of equipment that is now being used in modern plants. Plans are being firmed up for the equipment that we will need and we have scheduled our move into the new building for this summer.

SOYUZIVKA

Soyuzivka continues to maintain its position as the most popular Ukrainian recreation and cultural resort in the western hemisphere. Catering to all age levels and to persons of varied interests, Soyuzivka attracts and accommodates thousands of our members and their friends each year. Young people in particular are the most frequest guests and visitors. They are drawn by the numerous artistic and sports events, the outdoor dancing, the weekly entertainment programs, the cultural courses, the children's camp, the religious services, by the wholesome food, and of course, by the beautiful mountain terrain and spectacular long-range views of the surrounding countryside.

Both income and disbursements were higher than in the previous four year period. Income as shown on the summaries herein rose to nearly $1,400,000 or approximately $150,000 more than in the prior period. Our gain could have been considerably higher if we had raised our prices as other resorts have and if we would have discontinued the 10% discount to members.

Disbursements exceeded income by $31,000. This figure included capital improvements of $117,000 and furniture and equipment of $32,000. We succeeded in limiting the over-all deficit by watching closely over all expenditures. Food costs were decreased through purchases in local farm markets and by taking advantage of seasonal price reductions.

SOYUZIVKA
ANNUAL INCOME

	1970	1971	1972	1973
Room Income	$186,453.64	$187,978.87	$168,101.83	$197,182.50
Food	28,643.87	26,804.07	28,470.11	22,538.19
Telephone Commission	451.99	447.67	399.97	354.89
Telephone Call Refunds	85.47	249.87	162.35	551.53
Parking	5,445.33	9,179.50	6,444.97	2,984.90
Laundry Machines	235.35	239.35	227.50	316.00
Movie	286.10	330.55	299.71	312.60
Main Bar 1, 2	34,189.84	31,871.75	32,870.34	36,604.83
Bar Main Register Tape	5,221.15	7,262.61	9,145.00	6,533.06
Dining Room Bar	6,013.33	4,693.07	6,164.98	5,604.72
Rec. Hall	15,622.99	13,519.63	14,494.60	16,306.22
Snack Bar	15,931.48	14,514.50	13,081.13	14,936.24
Gift Shop	23,378.28	21,757.44	21,678.35	23,420.87
" " - Coca-Cola	2,950.90	2,570.02	2,172.00	2,964.30
" " - Main Register	900.56	1,025.61	2,291.31	1,423.80
" " - Cigarettes	2,204.90	1,900.87	2,157.55	2,523.05
Veselka - Cigarettes	2,477.80	1,435.55	1,601.55	986.45
Veselka - Cola		329.35	296.70	
Lviv Camp Fee	8,330.00	9,035.00	6,365.00	7,261.21
Ukr. Cultural Course Fee	16,065.00	5,990.00	4,942.00	4,712.50
Tennis Camp		630.00	1,652.20	3,795.00
Miscellaneous	1,667.79	979.50	1,461.45	3,377.70
TOTAL INCOME	$356,555.77	$342,744.78	$324,480.60	$354,690.56

SOYUZIVKA
ANNUAL DISBURSEMENTS

	1970	1971	1972	1973
Food	$63,192.98	$53,240.33	$48,806.91	$56,117.35
Bar	25,648.67	21,649.71	21,824.67	25,383.39
Snack Bar	9,503.11	9,724.94	8,731.65	9,492.24
Gift Shop	22,458.31	20,902.02	17,235.63	23,644.36
Kitchen & Dining Room	4,481.07	1,448.85	1,780.64	1,037.89
Housekeeping	15,237.58	14,157.54	11,270.64	11,789.35
Wages-net	79,906.55	72,302.42	63,627.94	65,296.83
Tax on Wages	29,051.99	25,333.02	20,811.72	24,692.32
Electric	17,659.09	20,477.78	17,937.63	17,879.52
Maintenance & repairs	12,185.69	27,551.23	14,560.56	9,758.73
Exchange account	893.96	416.26	658.35	
Real Estate Tax	15,148.17	16,632.43	18,230.66	19,652.00
Insurance expense	13,253.90	12,454.90	12,343.00	11,130.58
Transport	3,252.34	3,069.57	2,654.83	3,896.64
Telephone	2,036.86	2,501.50	2,591.38	3,519.40
Office Supplies	2,375.46	1,616.89	667.53	2,117.58
Legal expenses	1,026.50	898.60	767.35	1,030.00
Refunds	2,430.65	1,342.13	1,400.32	1,131.52
Entertainment	9,122.43	6,058.64	6,356.90	4,863.58
Advertising	566.72	1,266.63	1,287.38	1,345.16
Misc.	6.46	30.74	4.50	15.92
Hospitalization	1,515.48	1,331.60	1,340.70	1,419.57
Sales tax	11,903.62	13,924.57	13,344.14	14,601.52
Capital improvements	17,143.01	39,704.45	22,063.66	28,652.78
Furniture & equipment	12,206.07	7,393.25	7,671.90	5,576.63
TOTAL:	$372,206.67	$375,430.00	$317,970.59	$344,044.86

У минулих 4-ох роках переведено значне покращання на терені Союзівки, як і у її будинках. Переведено нову каналізацію та перебудовано ґараж на 6-кімнатний мешканевий будинок, що його названо „Оксана". У вестибюлі „Веселки" влаштовано систему охолоджування, так само у „коктейлевому" приміщенні. Поліпшено і змодернізовано „Анекс".

Змінено децо програму навчання на курсах українознавства для середньошкільників і студентів. Переведено зміну в клясовому навчанні у минулому році і задумуємо перевести нові зміни в цьому році. Нашою ціллю є збалянсування студійної програми, практичного вивчування та зайняття поза клясою, щоб втягнути учасників тих курсів у ширше коло заінтересувань та зацікавити їх більше їхнім українським походженням і — сподіваємося — Українським Народним Союзом.

Союзівка грала від самого початку популярну й дуже важливу ролю у нашій Союзовій родині, і ми плянуємо на майбутнє ще поліпшити цю ролю. Наші успіхи у тому, що вдоволеними є наші гості і їх приятелі, однаково, як окремі літні відпустковці так і учасники різних конвенцій, з'їздів та конференцій. Осягнено це у великій мірі завдяки льояльному і працьовитому штабові працівників на Союзівці під проводом надзвичайно здібного головного адміністратора п. Володимира Кваса. Він далі адмініструє нашу оселю з ентузіязмом і відданістю, а його добре вишколені працівники обслуговують наших людей при всіх нагодах швидко й ввічливо.

Можливо, що газолінова криза спричинить нам в майбутньому деякі труднощі. Вживаємо заздалегідь заходів, щоб протидіяти несподіванкам.

НОВИЙ БУДИНОК

Наш новий 15-поверховий будинок, що його власником є наша допоміжна корпорація лежить у Джерзі Ситі у прибережній околиці, між Ексчейндж Плейс та вулицями Монтгомері, Ґрін і Рейлровд евеню, і він був готовий у грудні 1973 р. У цілості штучно охолоджуваний будинок, що його обслуговують 6 швидких елевейторів, це один із найкраще збудованих та атракційних бюрових будинків у північній частині Джерзі Ситі. Він займає 362.000 кв. стіп, розміщених так:

Канцелярійний простір: 2 до 15 поверху включно, по 19,000 кв. стіп разом 266.000

Паркування: підвал і місце під підвалом, частина 1 поверху і мезаніну на понад 100 автомобілів
Крамниці: 2 крамниці від Монтоґмері вулиці.

Союз займає 3-ій поверх від 27 грудня 1973 р., „Свобода" і друкарня перенесуться з старого будинку десь вліті цього року. Редакційні й адміністраційні кімнати будуть на другому поверсі, а друкарня — на першому поверсі й в мезаніні.

4-ий, 5-ий і 6-ий поверхи винаймлено Фірст Джерзі Нешенел Банкові. 4-ий поверх він зайняв 1-го грудня 1973, а 5-ий і 6-ий поверхи 1 січня 1974.

Велику частину 7-го поверху винаймлено американському Урядові на бюра Сошел Секюриті Телефон Сервіс. Вони зайняли те помешкання 1 січня 1974 р.

Теперішній річний прибуток і передбачені видатки такі:

Прибуток:

Фірст Джерзі Нешенел Бенк на 1 5років	$ 451,200.00
Ам. Уряд (на 5 років)	91,821.90
(5-тирічна опція на дол. 124,383.60)	
Разом прибуток:	$ 543,021.90
Передбачені видатки на адміністрацію	$ 180,000.00
Прибуток без податків і відсотків	$ 363,021.90

Згідно з нашою угодою з містом Джерзі Сити ми не платимо податку від нерухомостей за наш новий будинок впродовж 15 років. Проте, ми заплатимо 15% від загального прибутку з комірного (чиншів) на рахунок податку від нерухомости. Перша така вплата має наступити в січні 1975 р. На 15 квітня ц. р .наша допоміжна корпорація позичила 5,630,000 дол. від трьох банків короткотерміново на зобов'язуючі в тій категорії відсотки. Активи Союзу служили за ґарантію на ті позички. Наш власний вклад у будинок становив до названого дня 6,600,000 дол.

Сума, заплачена будівничим будинку за контрактом на 1 5квітня ц. р., становила 10,321,550 дол. Туди входить первісний контракт на 9,610,000 дол. плюс додаткові заплати на продовбування скелястого ґрунту, додатковий виряд і поліпшення та праця для комірників. Частину коштів, виданих на працю кля комірників, повернуть нам Фірст Джерзі Нешенел Бенк і американський Уряд, як зворот грошей, виданих на їх приміщення.

Інші видатки на загальну суму 1,777,537.00 дол. покривають кошти ґрунту, відсотки від сум, включно з вплатами для УНСоюзу, платні інженерам і архітектам, платні консультантам, судові оплати, забезпечення, оголошення ,друки й усе інше.

Ми маємо конфлікт з будівничим щодо коштів добування каміння і претенсії за зріст коштів внаслідок перетягнення терміну будови власне через виявлення глибокого скелястого ґрунту під час будови фундаментів. Справа знаходиться під арбітражем в Америкен Арбітрейшен Сосайті, як це передбачено у нашому контракті. Будівничий, компанія Джозеф М. Мускареллі, домагається кругло 1,200,000.00 дол., як зворот додаткових коштів. Ми вважаємо, що та претенсія не має ніяких підстав. З свого боку маємо також претенсію на зворот наших втрат, що ми їх зазнали, бо не могли винайняти приміщення внаслідок невикінчення будинку у приписаному контрактом часі. В арбітральному суді заступає нас правнича фірма МекЕлрой, Коннел, Фолі і Ґейзер в Нюарку. Спершу це були Гюз, МекЕлрой, Коннел, Фолі і Ґейзер, але кол. губернатор Ричард Гюз, ставши головним суддею в Найвищому Суді стейту Ню Джерзі, виступив в минулому листопаді з тієї адвокатської фірми. На думку наших адвокатів, претенсія будівничого рішуче зависока.

Критичною для нас проблемою, з якою маємо діло, є невинаймлені приміщення, які репрезентують річну втрату у загальному прибутку на грубо понад мільйон долярів. Ми старалися розв'язати цю проблему власними заходами та у співпраці з посередниками нерухомостей. Наш будинок був і є щотижня оголошуваний в „Ню Йорк Таймсі". Ми перебуваємо в постійному контакті з Торговельною Палатою у Джерзі Ситі, Радою розвитку обширу Джерзі Сити і з Публічною Службою компанії газу й електрики, яка має відділ, що постійно контролює будинки різних фірм в Ню Джерзі, і таких, які шукають приміщення у нашому стейті.

Ми нав'язали контакти з усіма посередниками нерухомостей — „ріл естейт брокерами", — які є спеціялістами у винаймлюванні домівок в метрополітальному обширі Ню Йорку і Ню Джерзі, і ми тісно співпрацюємо з деякими з тих посередників. Підтримуємо ті контакти з дня на день, постачаємо, як треба, брошури, а наш будинок відкритий для оглядин у кожному вимаганому часі.

Тепер ми переговорюємо з великою компанією у Ню Джерзі, яка заінтересована у просторі 10.000 – 25.000 квадратових стіп. Високі урядовці тієї компанії оглядали будинок, і він, очевидячки, зробив на них дуже добре враження.

Considerable physical improvements were made to the grounds and buildings during the four years. A new sewage plant was installed and a garage building was converted to a six-room residential facility which was named Odessa. Air conditioning was installed in the Veselka hall and cocktail lounge. The Annex building was improved and modernized.

Our Cultural Courses program for high school and college students has been modified. Changes were made in the curriculum last year and we intend to follow-up with more changes this year. Our goal is to develop a balanced program of study, work shop sessions, and extra-curricular activities that will be a challenge to students of varied interests and will arouse a deeper interest in their Ukrainian heritage and, we hope, in UNA.

Soyuzivka has from the very beginning played a very popular and important role in our Soyuz family and better things are being planned for the future. Our successes in pleasing our guests and their friends, either as individual vacationers or as participants in conventions, conferences, and meetings, is due in large measure to the loyal, hard-working staff that we employ at Soyuzivka under the supervision of our very capable general manager, Mr. Walter Kwas. He continues to manage our resort with enthusiasm and skill and his expert staff serves our people with pleasant efficiency on all occasions.

There is a likely possibility that the energy crisis and the gas shortage will present problems for us in the days ahead. We are taking steps and making plans to overcome such an eventuality.

NEW BUILDING

Our new 15-story office building owned by our subsidiary, the Ukrainian National Urban Renewal Corporation, and located in Jersey City in the riverfront Exchange Place area at Montgomery and Greene Streets and Railroad Avenue, was substantially completed in December, 1973. The fully air-conditioned structure serviced by six high-speed elevators is considered to be one of the best built and most attractive office buildings in northern New Jersey. It contains a total of 362,000 square feet arranged as follows:

OFFICE SPACE: 2nd to 15th floors inclusive each 19,000 square feet — total: 266,000 sq. ft.

PARKING: basement, sub-basement, part of first floor and mezzanine — over 100 cars

STORES: 2 stores on Montgomery Street.

Soyuz has occupied the third floor since December 27, 1973. Svoboda and the printing plant will be moved from the old building sometime this summer. The Editorial and Administrative offices will be on the second floor and the printing operations will be located on the first floor and the mezzanine.

The 4th, 5th, and 6th floors are leased to the First Jersey National Bank. They took possession of the 4th floor on December 1, 1973 and the 5th and 6th foors on January 1, 1974.

The major portion of the 7th floor is leased to the United States Government for a Social Security Telephone Service office. They took possession as of January 1, 1974.

The present annual income and estimated expenses are as follows:

Income: First Jersey National Bank — 15 year lease	$451,200.00
U.S. Government — 5 year lease (5 year option at $124,383.60)	91,821.90
Total Income —	$543,021.90
Estimated operating expenses	$180,000.00
Income before taxes and interest	$363,021.90

In accordance with our agreement with Jersey City we do not pay real estate taxes on the building for 15 years. We will, however, pay 15% of gross rental income in lieu of real estate taxes. The first such payment will be due in January, 1975.

As of April 15, 1974 our subsidiary had borrowed $5,630,000 fom three banks on a short term basis at prevailing prime interest rates. UNA securities were pledged as collateral for these loans. Our own investment in the building up to that date amounted to $6,600,000.

The sum paid to the builders on the building contract as of April 15, 1974 totaled $10,321,550. This includes the original contract of $9,610,000 plus extras for rock excavation, additional equipment and improvements, and tenant's work. Part of the cost of the tenant's work will be repaid to us by the First Jersey National Bank and the United States Government for work done for them in their premises.

Other disbursements totaling $1,777,537.00 covered the cost of the land, interest charges including payments made to UNA, architects and engineers fees, consultants fees, legal fees, insurance, advertising, printing, and miscellaneous.

We are involved in a dispute with the builder over the cost of rock removal and a claim for escalated costs due to delay in construction because of excess rock encountered in the excavation. The matter is in arbitration before the American Arbitration Society as provided in our contract. The builder, Jos. L. Muscarelle Company is claiming approximately $1,700,000. in additional costs. We believe this amount to be completely out of line. We also have a counterclaim for loss of rent and other damages caused by the delay in completing the building as specified in the contract.

We are represented in the arbitration proceedings by the law firm of McElroy, Connell, Foley & Geiser in Newark. Originally it was Hughes, McElroy, Connell, Foley & Geiser but former Governor Richard Hughes was named Chief Justice of the New Jersey Supreme Court and he resigned from the law firm last November. It is the opinion of our lawyers that the builder's claim is substantially excessive.

The critical problem that faces us is the unrented space which represents well over a million dollars annually in lost gross income. We have been trying to resolve this situation through our own efforts and by cooperating with real estate brokers. Our building has been and is advertised weekly in the New Yorke Times. We are in constant touch with the Jersey City, and the Public Service Gas & Electric Company which maintains a department that continuously surveys the building needs of firms in New Jersey and those seeking locations in our state.

All real estate brokers specializing in office renting in the metropolitan New York and New Jersey area have been contacted and we are working closely with some of these brokers. Contacts are maintained on a daily basis, brochures supplied as they are needed, and the building is kept open for inspection at any desired time.

At present we are negotiating with a large New Jersey Company which is interested in 10,000 to 25,000 square feet. Top officials of the company have inspected the building and they appeared to be very favorably impressed. This company is expanding and there is a good likelihood that a deal will be consummated with them. We also have an engineering firm that has expressed an interest in 4 to 5000 square feet.

Та компанія тепер поширюється, і є добрі вигляди, що ми з нею договоримося. Маємо також одну інженерську фірму, яка висловила зацікавлення у 4,000-5.000 кв. стіп.

Назріває можливість підписання двох угод з одним нюйоркським „ріл естейт брокером". Одна можливість стосується простору 100.000 кв. стіп, що охопило б 5 поверхів нашого будинку. Та компанія розглядає користі і шкоди від того, як будувала б власний дім, чи тільки винайняла чужу домівку. Той самий посередник має вигляди винайняти цілий поверх. Інші посередники мають шанси винайняти простір 4.000 кв. стіп і більше.

Фахівці з'ясували нам, що в теперішньому часі трудно знайти охочих на великі приміщення у зв'язку з непевною ситуацією, яка настала через існування багатьох порожніх канцелярійних домівок у старих і нових будинках в Ню Йорку.

Існують похмурі прогнози, як довго триватиме така ситуація щодо канцелярійних домівок. Дехто ворожить, що треба буде від трьох до чотирьох років, поки будуть винайняті всі ті порожні домівки і поки постануть нормальні відносини у винаймлюванні канцелярійних приміщень. Отож виходить, що не можемо бути надто великими оптимістами, щоб дуже швидко заповнити наш будинок комірниками. А втім, маю враження, що ми на добрій дорозі до винайму дечого ще в цьому році і що з кінцем 1975 р. будемо в добрій ситуації.

Теперішню Раду директорів нашої допоміжної корпорації творять Йосип Лисогір, Володимир Сохан, Уляна Дячук, Іван Винник і Тарас Шмагала.

ЗАГАЛЬНІ СПРАВИ

Найбільш драматична й хвилююча проблема, яка вилинула в українському житті за останніх чотири роки, це численні арешти наших інтелектуалів в Україні та щораз гірше переслідування дисидентів. Наша преса різко зареагувала на ті події і закликає наших людей, щоб вони публічно протестували. Щоб допомогти цій справі, ми дали поважну грошову пожертву Комісії людських прав Світового Конґресу Вільних Українців за посередництвом Українського Конґресового Комітету. Ті фонди використано, щоб здобути підтримку для українських дисидентів від широкого світу.

З початком цього року ми зробили публічно пропозицію Об'єднаним Націям, що переймемо на себе кошти переїзду з Совєтського Союзу Валентина Мороза та Леоніда Плюща і що переймемо відповідальність за всі їх видатки на лікування і прожиток ,де тільки вони поселились би. Дотепер ще не маємо відповіді.

У 1972 р. гураґан „Аґнес" знищив великі простори у стейтах Пенсилвенії і Ню Йорку. УНСоюз дав фінансову допомогу нашим членам, які зазнали втрат, — як тільки ми дістали дозвіл відвідати пошкодовані околиці.

У 1971 р. ми з гордістю проголосили, що закінчено друк 2-го тому Англомовної Енциклопедії, і що вона готова до продажу. Надруковано тоді теж додаткові примірники першого тому.

У 1972 р. підвищено стипендії університетським студентам з 2.000 до 10.000 дол. річно. Наша участь у високошкільній Стипендійній Фундації в Торонто припинилася, коли та Фундація з'єдналась з іншою стипендійною канадською фундацією. Для такого злиття треба було спеціяльних дозволів та різних леґальних передумов.

Продовжувався наш зв'язок з канадським Українським Народним Фестивалем, що його щороку, почавши від 1969 р., влаштовується в Давфені, Манітоба. Ми спонзоруємо недільну релігійну маніфестацію, яка відбувається біля Хреста Волі у Валлей Ривер на честь канадсько-українських піонерів, які поселилися в Західній Канаді.

У 1972 році ми допомогли Фондові Катедр Українознавства у Гарварді зібрати потрібні фонди для встановлення трьох катедр українознавства у Гарвардському університеті. Наші часописи відіграли видатну ролю у викликанні ентузіязму, потрібного для такої масової жертвенности.

У тому самому році ми брали участь у відзначуванні 100-річчя коледжу св. Петра у Джерзі Сиfі. Союз спонзорував український концерт, уладжений з тієї нагоди, а проф. Константин Савчук провів панель на тему дисидентів в Україні. Я був членом того ювілейного Комітету.

Неофіційні дискусії велися при різних нагодах з іншими братськими Союзами на тему можливого злиття, але ніхто з них не виявив поважного зацікавлення цією справою.

Як член Українського Конґресового Комітету, наш Союз брав активну участь в різних його діях та підтримував всі його проєкти. Ми взяли також участь у II СКВУ і причинились до його переведення. Ми є членами ЗУАДК і також підтримуємо його діяльність.

Ми брали участь у річних конґресах Крайового Братського Конґресу Америки, як теж у кількох стейтових конґресах. Такі конференції уможливлюють нам живий зв'язок з іншими братськими організаціями. На таких зібраннях є нагода дискутувати проблеми спільного заінтересування, між іншим обговорювати законодавство, що стосується і нашої організаційної діяльности.

23-поверховий мешканевий будинок у Джерзі Сиfі, званий „Павлюс Гук-Таверс", якому ми спонзоруємо разом з порторіканською групою ПАКО, був викінчений вже в лютому ц. р. Володимир Білик, член Союзу і заступник делеґата від 270 Відділу в Джерзі Сиfі, є адміністратором у тому будинку. Маємо й іншого нашого члена, який там працює. До 15 квітня впровадилося туди вже понад 100 родин. Є там 20 українських родин і деякі з них отримують допомогу, яка дорівнюється повному комірному. Думаємо, що в липні-серпні цього року будинок буде заповнений.

Як співспонзори ми маємо 60% уділів у „Павлюс Гук Коммюніті Гавзінґ Корпорейшен", власника того будинку. ПАКО має решту 40%. Повні кошти того проєкту на суму 8,500.000 дол. покрила згори стейтова Мешкальна фінансова Аґенція в Ню Джерзі, яка є теж власником першого мортґеджу на ту суму. Ми не вклали ніяких грошей у той проєкт, але після сплати того мортґеджу будемо власниками 60-ти відсотків уділів того будинку, без ніякого обтяження. Мортґедж треба буде сплатити впродовж 47 років або скоріше, якщо будуть гроші.

ВИСНОВКИ

Оглядаючись на те, що зроблено впродовж останніх 4-ох років, мусимо самі себе запитати, чи ми виконали те, що задумали виконати у тих 4-ох роках? Як виглядають надії 27-ої Конвенції у порівнянні з фактами, що їх представляємо на 28-ій Конвенції? І може ще важливішим у цьому періоді нашої історії, бож це наше 80-річчя, є питання: що зроблено за останніх 80 років нинішнього 1974 року на тлі надій, які були у 1894 році?!

Відповіді на ці запити на цій Конвенції можуть бути напрямними на майбутнє, бо остаточна перевірка наших надій допоможе нам пізнати чи ми осягнули наші цілі.

З черги предсідник Конвенції попросив до звітування заступника головного предсідника Івана Телюка. Звітодавець коротко зреферував свій звіт, надрукований у книзі конвенційних звітів та подав, як на його думку УНСоюз повинен проводити свою економічну та організаціну ділянки.

Two tentative deals are developing with a New York real estate broker. One deal is for 100,000 square feet which would involve five floors in our building. The company is weighting the advantages and disadvantages of building its own building or leasing.

The same broker has another prospect for a full floor. Other brokers have prospects for space ranging from 4000 square feet and up.

We have been advised by office renting experts that deals are difficult to consummate because of the present uncertain market conditions due to the vast amount of vacant office space in new and old buildings in New York City.

Forecasts are also gloomy as to how long it will take to market this space. It is estimated by some that it may take three to four years to rent these vacancies and return to a normal office renting market. It would appear, therefore, that we cannot be optimistic about filling up our building very quickly. However, I feel that progress in renting will be made this year and that we should be in reasonably good shape by the end of 1975.

The present Board of Directors of the subsidiary corporation is comprised of Joseph Lesawyer, Walter Sochan, Ulana M. Diachuk, Iwan Wynnyk, and Taras Szmagala.

GENERAL:

The most dramatic and deeply disturbing problem that emerged on Ukrainian scene in the last four years was the wide-spread arrests of intellectuals in Ukraine and the intensified persecution of dissidents. Our press reacted sharply to these occurrences and urged our public to protest strongly. To help the cause we donated a substantial amount of money to the Human Rights Committee of the World Congress of Free Ukrainians through the Ukrainian Congress Committee. The funds were used to arouse world support for our Ukrainian dissidents.

Earlier this year we made public an offer to the United Nations to underwrite the cost of emigration from the Soviet Union of Valentyn Moroz and Leonid Pliushch and to be responsible for their medical expenses and permanent upkeep wherever they settled. As yet we have received no reply.

In 1972 Hurricane Agnes devastated large areas of Pennsylvania and New York State. Our Association provided financial aid to our members who suffered damages as soon as access was permitted to the stricken regions.

In 1971 we proudly announced that the printing of Volume II of "Ukraine: A Concise Encyclopaedia" was completed and was ready for delivery to purchases. Additional copies of Volume I were also printed at that time.

Scholarship awards to university students were increased in 1972 from $2000 to $10,0000 annually.

Our participation in the Higher Education Scholarship Foundation in Toronto, Canada was terminated when the Foundation merged with another Canadian foundation. Special licensing requirements for salesmen and other legal conditions necessitated the merger.

Our relationship with Canada's Ukrainian National Festival held each year in Dauphin, Manitoba, which was started in 1969 has continued. We sponsor the Sunday religious program which is held in the vicinity of the Cross of Freedom in Valley River in honor of the Ukrainian Canadian Pioneers who settled western Canada.

In 1972 we helped the Harvard Studies Chair Fund successfully complete its drive for sufficient funds to establish three permanent Ukrainian chairs of study at Harvard University. Our publications played a leading role in building up enthusiasm for this project and in the final drive for funds.

In the same year we participated in St. Peter's College Centennial program. Soyuz sponsored a Ukrainian concert in honor of the occasion and Professor Konstantine Sawchuk arranged a symposium entitled "Dissent in the Soviet Union" which stressed the Ukrainian situation. I was a member of the Centennial Committee.

Unofficial discussions were held on a number of occasions with other Ukrainian fraternal executives regarding possible mergers with us but no serious interest was manifested by any of them.

As a member of the Ukrainian Congress Committee of America our organization participated in the management of the Congress Committee affairs and supported all the projects. We also participated in the second World Congress of Free Ukrainians and contributed to its support. We are members of the United Ukrainian American Relief Committee and we back its activities.

We participated in the annual congresses of the National Fraternal Congress of America and in several State Congresses. Such conferences keep us in close contact with other fraternals. At these meetings we have an opportunity to discuss our mutual problems including legislation which affects our operations.

The 23-story apartment house project in Jersey City called Paulus Hook Towers of which we are co-sponsors with a Puerto Rican group called PACO was completed in February of this year. Mr. Walter Bilyk, a member of Soyuz and an alternate delegate from Branch 270 in Jersey City is the manager of the project. We have one other member working there. Over 100 families had moved into the building by April 15. About 20 families are Ukrainian and some of them are receiving substanial assistance in the form of a full rent subsidy. We believe the building will be fully occupied by July or August of this year.

As co-sponsors we hold 60% of the stock of the Paulus Hook Community Housing Corporation, the owner of the property. PACO has the remaining 40%. The full cost of the project in the amount of $8,500,000 was advanced by the New Jersey Housing Finance Agency and they hold a first mortgage on the property in that sum. We did not invest any money in this project but after the mortgage is paid off we shall own 60% of the property free and clear. The mortgage is to be paid off in 47 years or sooner if funds are available.

CONCLUSION

In glancing back at what was accomplished in the last four years we must ask ourselves, did we do what we planned to do in the four years? How do the hopes of the 27th Convention compare with the facts to be presented at this 28th Convention? And maybe even more important at this moment in our history since it is our 80th Anniversary, what was done in the past 80 years up to 1974 as compared to what was hoped in 1894?

The answers to these questions at this Convention can well be the guidelines for the future for in the final analysis if and when our hopes are realized we will have attained our goals.

Звіт заступника головного предсідника Івана Телюка

Складаючи звіт за чотири роки діяльности на відповідальному пості заступника головного предсідника УНС уважаю за відповідне в першу чергу звернути увагу, що це був переломовий час в розвитку Союзу, коли закінчилася одна із фаз, започаткована після Другої світової війни, великим зростом членства з нової еміґрації. Кожний такий переходовий час в економічно - суспільних установах виявляє нестійкість в праці, це час шукання нових метод, це наявність непевности при переході із одного етапу розвитку до іншого нового, який іноді потрібно осягнути новими методами праці. Це час, який вимагає задержання і скріплення вироблених організаційних форм, на яких побудована установа, та пристосування їх до нових обставин. Йдучи шляхом легкого опору, в такому переходовому часі є звичайно тенденція звертатись до минулого а тих, які турбуються майбутнім, ми їх не завжди сприймаємо щиро і до них застосовується свого роду недовіря. Одначе такий підхід є ствердженням, що ми боїмося теперішньої дійсності, бо поєднання минулого з теперішнім іноді це не легка справа, а ще гірше, коли ми часом мусимо передбачувати майбутнє.

У таких обставинах ми часто різнимось в поглядах, але ми повинні пам'ятати, що лише спільна співпраця може простелити новий шлях до майбутнього, зокрема, коли зважимо, що є деякі теоретичні засади праці економічно-суспільних установ, яким є УНС. При цьому ми повинні пам'ятати засаду „де є добра воля там є і охота".

Розуміючи вагу такого переходового часу в розвитку УНС не маючи точніше оприділеної ділянки праці, користаючись фаховою професією економіста, я в першу чергу старався звертати увагу на конечність зрозуміння нових обставин, пристосування нового підходу і нових метод праці, підкреслюючи засаду, що базою існування нашої установи є членство і голос народу має бути засадою нашої праці.

Керуючись такими мотивами, я розгортав свою діяльність за лінією основних цілей під теперішню пору для нашої організації, що стали моїми напрямними, а саме:

1. Шукання нового джерела для нових членів УНС.
2. Удосконалення організаційно-фінансових методів праці.
3. Удосконалення зв'язків УНС із ширшою громадою, та з іншими установами українського суспільства на еміґрації.

Вихідною базою моєї праці була участь у всіх засіданнях Екзекутиви на протязі чотирьох літ, та живучи відносно недалеко від Джерзі Сиfі, відвідував принагідно канцелярію Союзу, щоб бути всебічно обзнайомлений із щоденними подіями нашої організації. Також використовував членство різних Комісій. Зокрема, постійно очолював такі Комісії: Комісію для публічних зв'язків та преси; Комісію Союзівки; Статутову Комісію. Був членом: Виховно-дослідчої комісії; Культурної комісії; Стипендійної комісії; Будівельної комісії. Іноді я брав безпосередньо участь в організаційних кампаніях де мав нагоду почути від ширшого нашого членства багато позитивних завваг, які нам потрібно використовувати в щоденній союзовій праці, бо члени на місцях краще обзнайомлені із специфічними обставинами. На жаль, такі поїздки часто були обмежені, бо вони стали привілеєм лише деяких членів Екзекутиви. Намагання увести практику розподілу роз'їздів на засіданні Екзекутиви, на що була ухвала Головного Уряду, не здійснено у праці.

Шукання нового джерела для нових членів УНС

Маючи спеціяльне зацікавлення нашою молоддю, а зокрема студентством, мені припала честь бути представником УНС на Монтреальському загальному студентському Конґресі Централі ЦЕСУС-а 1972 р., на Конґресі СУСТА в листопаді 1972 р. За ухвалою Головного Уряду і на доручення Екзекутиви УНС, від 31 липня - 1 серпня 1971 р., я відвідав молодечі табори: оселю ОДМ-у, Пластову оселю „Вовча Тропа" та оселю СУМА в Елленвіллі, як також використовував інші нагоди для цієї цілі, щоб познайомитись зі сучасними проблемами нашої молоді.

Наша постійна допомога молоді, матеріяльна і моральна є конечністю, бо УНС і вся наша спільнота дістануть від наших студентів тільки, кільки ми їм допоможемо. При цій нагоді мушу згадати також про моє заінтересування Фондом Катедри Українознавства. Особисто очолюю Комітет Центру Українських Студій в стейті Коннектикат.

Крім поширення кількости стипендій, потрібно здійснити одну з ухвал в цьому напрямку, — в додатку, ми мусимо встановити Позичковий Фонд студентам на суму приблизно 100,000 дол., на що рівнож була вже пропозиція.

Другим важливим джерелом приєднування членства є молодь, яка закінчила студії і працює професійно. Для професійних людей нам потрібно затруднити окремого кваліфікованого організатора. Зокрема враховуючи факт, що в роках 1970-80 більше число молоді осягає вік, який є підхожий для забезпечення бо це уродженці після Другої світової війни.

Звичайно, нам також треба не забувати про старше громадянство, бо його відсотково є мала кількість у наших рядах.

Удосконалення організаційно-фінансових методів праці

Хто мав нагоду слідкувати за звітами засідань Екзекутиви, той може завважити мої постійні пропозиції, що відносяться до другої цілі, а саме фінансових і організаційних метод праці. Деякі мої пропозиції були прийняті до системи книговедення, в уділенні позичок, фінансуванні нового будинку, в методах інвестицій і.т.п.

У листопаді 1971 р. я пропонував створити окрему Інвестиційну комісію, метою якої було б застановитись над потрібними змінами, як конечними. Я поставив себе до диспозиції під час вакацій таку комісію підготовити, одначе ця пропозиція ще досі не зреалізована. По довгих намаганнях, остаточно вдалось впровадити організаційний плян праці і щорічний бюджет. Теперішній організаційний плян ще недосконалий але зроблено початок, що дає вже нагоду на кращу контролю, бо є визначена ціль, визначені засоби і постійна контроля організаційної роботи.

Коли говорити про Український Будинок УНС, то мушу признатись до співвини, що ще досі нам не вдалось його вповні заповнити і він ще на довший час буде проблемою нашої організації.

Щоб послужити прикладом, я теж старався особисто приєднувати членів. На протязі чотирьох років я приєднав коло 90 членів.

Удосконалення зв'язків УНС із ширшою громадою, та іншими установами української спільноти на еміґрації

Для покращання „обличчя УНС" і внесення „братського духа" в нашу союзову працю, наради Головного Уряду в рр. 1971, 1972 і 1973 прийняли пропозицію Комісії Публічних Зв'язків і Преси якої я був головою, що з причини важливости ділянки публічних зв'язків для росту і добра УНС пропонується:

а) уповажнити одного із членів Головної Екзекутиви плянувати і вести референтуру публічних зв'язків,
б) докласти всіх старань, щоб заанґажувати відповідну кваліфіковану людину для виконання праць в ділянці публічних зв'язків УНС.

Для цього кількакратно я намагався на засіданнях Екзекутиви порушити цю важливу справу, але здається, що у нас є ще замало зрозуміння для справи публічних зв'язків і вона занедбана також. Моїм становищем на протязі минулої каденції було, що ми за мало приділяємо уваги заувагам союзового членства, до яких нам потрібно прислуховуватись і давати відповідні виснення, щоб внести кращий зв'язок поміж Екзекутивою і членством. На жаль, деякі члени Екзекутиви самі на протязі чотирьох літ не змогли знайти порозуміння між собою. Порушую цю справу, бо моїм першим дорученням, як члена Екзекутиви, було злагіднити непорозуміння, яке вже існувало до мого приходу в 1970 р. Вислід був неуспішний.

На доручення Екзекутиви в 1972 р. — лише єдиний раз, — я мав нагоду взяти участь в зустрічі представників Українських Братських Союзів в Піттсбурґу, де виголосив доповідь: „Роля економічно-суспільних установ в українській спільноті". Доповідь була згодом надрукована в „Свободі", „Америці" і „Народній Волі". Такі з'їзди повинні мати більше серйозний підхід від нашої установи, що може принести користь нашим братським союзам. На таких з'їздах є нагода обмінятись думками над покращанням праці та устійнити спільний зв'язок між нашими союзами відносно загального становища до деяких справ нашого суспільства. Уважаю що вже час скінчити з попереднім недовір'ям самих до себе і наладнати кращі відносини. У нас часом багато коштів витрачалось на далекі подорожі, на з'їзди чужинецьких союзів, а на свої не звертали уваги. Коли йдеться про участь УНС в ширшо-громадському секторі, моїм становищем було, зревідувати дотеперішній стан. Союзи повинні спрямувати свої зусилля на економічну сторінку в громадському житті, відступаючи від домінуючої ролі, а перейти на координаційну. Тим можемо усунути непотрібне тертя між союзами і ширшим громадянством. Наше суспільство в Америці є вже настільки дозріле, що не потребує союзової опіки.

Із моїх дій, в напрямку публічних зв'язків, була поїздка представників Головного Уряду до Філядельфії 1972 року, перед висвяченням нових єпископів для Католицької Церкви. У союзовій праці часом тяжко устійнити, де кінчається виключно союзова праця, а починається чисто громадська. Тому призначено делеґацію, яку я очолював, щоб допомогла полагодити існуюче непорозуміння.

Моя союзова діяльність торкалась багато більше проблем, от хоча б постійна участь в управі Братського Конґресу Нової Англії, в Політичній Раді УККА, де я є головою Економічної комісії, членом Ради директорів ЗУДАК-у беру участь в ширшому громадському житті, як тільки час на це мені дозволяє, поза моєю професорською працею. Зокрема вдержую ширший зв'язок із політичними діячами, які цікавляться українськими справами.

За нами ще одна каденція в історії УНС, яка, хоча не була дуже успішною, але виявила багато познак покращання. Отже, виринає питання, що нам далі робити?

Тут повторюю моє становище із останнього звіту засідання Головного Уряду. Виринає питання чи ми зробили все, щоб покращати працю УНС? Чи може задоволимось шуканням „жертвенних козлів" за неуспіхи? Тут, мої погляди не все покриваються із дотеперішною практикою правління, — намагання централізації і контролі однієї особи, чи малої групи кількох членів Екзекутиви.

Український Народний Союз має довголітній стаж із успішною демократичною практикою, яка забезпечує нам усім рівні права і ми всі спільно відповідаємо перед членством, яке вибирає нас на поодинокі пости. В наміченій праці в такій великій установі, якою є УНС, треба втягати ширше коло людей, яке схоче співпрацювати для Союзу. Наша установа не може руководитись рішенням тільки однієї людини або „малої" Екзекутиви.

Кожне рішення, яке має мати позитивний наслідок, мусить бути розглянене і узасаднене на підставі ряду можливостей в даному часі, місті і оточенні. Рішення зроблені однією людиною чи у вузькому колі людей, не розглянені і одобрені ширшим колом, є обмежені розміром своєї ефективности для ширшого загалу, В таких випадках виринає небезпека, що факти можуть бути неправильно узасаднені, односторонньо насвітлені, індивідуально мотивовані і через це часом несвідомо і недоцільно рішені. Ця практика в останньому часі довела до свого роду кризи нашої установи. Теперішня Конвенція мусить заінтересуватись тим, винести відповідні рішення і виявити деякі домагання в цьому напрямку.

Закінчую свій звіт моїм постійним закликом: УНС має велику спадщину, але він мусить бути життєздатний, зокрема в теперішній час, де проходить боротьба за скріплення української людини. Тому праця Союзу мусить віддзеркалювати основні прояви нашого теперішнього громадського заінтересування, щоб мати безпосередній зв'язок із ширшим загалом, який є джерелом нашого існування.

Будьмо відповідальні за завтрішнє УНС, вирощуймо свою індивідуальність, — не забуваючи при цьому, — що наше суспільство є в постійному розвитку, а Український Народний Союз повинен бути авангардом у цьому поході.

З черги предсідник Конвенції попросив до звіту сенатора Павла Юзика, заступника предсідника УНСоюзу на Канаду. Сенатор Павло Юзик подав лише деякі думки зі свого звіту, надрукованого у книці конвенційних звітів.

Звіт заступника головного предсідника на Канаду сен. Павла Юзика

На 27-ій Конвенції Українського Народного Союзу я погодився на вибір на важливий пост Заступника Головного Предсідника на Канаду тому, що я вірю, що УНСоюз є авангардом у братсько - запомогово - забезпеченевій, економічній і культурній праці для всебічного розвитку та добра української спільноти в ЗСА і в Канаді та для українського народу взагалі. Коли велика більшість делегатів виявила довір'я до мене, я заявив, що в міру моїх можливостей буду старатися спричинитися до дальшої розбудови Союзу в Канаді на базі загальної, непартійної, братської організації, яка звернула б велику увагу на нашу молодь роджену на цьому континенті. Було підкреслено, що мої обов'язки будуть в більшості репрезентативного характеру на безплатній базі.

Організаційні успіхи

У дійсності моя праця пішла поза рамки репрезентативности. Моя перша поїздка, разом з головним предсідником, п. Иосипом Лисогором відвідуючи 21 більших центрів українського поселення в степових провінціях Манітоби, Саскачевану й Алберти в липні й серпні 1970-го р., не зважаючи на спеку під час вакаційної пори року, доказала, що існує поважне зацікавлення УНСоюзом. Скріпилися існуючі Відділи та зорганізовано 6 нових Відділів у таких місцевостях: Летбриджі й Калґарі в Алберті, Норт Бетел-Форді, Канорі й Принс Алберті у Саскачевані, і в Томсоні, в Манітобі. Допомагали в цій праці Богдан Зорич, Василь Дідюк — обласний організатор і радний, Иосип Гірняк — організатор і частинно Іван Геврик — головний контролер. У 1971-му р., разом з п. Дідюком я допоміг створити 2 нові Відділи — в Єловнайфі у Північно Західній Території й в Сван Ривер у північній Манітобі. На жаль, тому, що не було організатора що міг би припильнувати ці 2 Відділи, вони пізніше перестали існувати. У 1972-му р. я мусів відкласти поїздку через штрайки і федеральні вибори в Канаді. У 1973-му р. я відбув поїздку в серпні в Манітобі й Саскачевані разом з п. И. Лисогором і п. І. Гевриком, під час якої створено новий Відділ в Айтуні, Саск. і підготовлено ґрунт на інші Відділи у кількох місцевостях. Сьогодні, маємо 70 відділів і поверх 9,000 членів — отже ми є найбільшою українською громадською організацією в Канаді.

Хочу зробити одну важливу заввагу. Досвід доказав, що не тяжко творити нові Відділи на Заході Канади. До такого діла я тепер обережно приступаю. Членів є досить легко записати, але як серед них не знайдеться довірочного секретаря, такий Відділ не втримається довго. Також, якщо організатор не відвідає кілька разів нових Відділів і дасть секретареві і членам заряду інструкції та практичний досвід ми не можемо сподіватися успіхів. Треба звертати більшу увагу на вишкіл і на активність секретаря, а тут роля організатора дуже важлива. Досі на Заході Канади нам ще не вдалося знайти постійного організатора, хоча тепер є вигляди.

Догляд над працею мало канадське представництво, що я його очолював. Вона складалася з Василя Дідюка, який, як обласний організатор, відповідав за Онтаріо; з Івана Геврика, головного контролера, який відповідав за організаційну працю в Західній Канаді, та з Дмитра Попадинця, головного радного, який відповідав за Квебек і Північне Онтаріо. Відбулося 3 засідання представництва. Ефективність була мінімальна, бо бракувало канцелярії з директором який слідкував би за діяльністю в цілій країні й який послідовно переводив би пляни одобрені пердставництвом. Канцелярія перестала існувати 1-го листопада 1970-го р., тоді як колишній директор, Богдан Зорич, не погодився з рішенням Головної Екзекутиви, що його головна функція мала б бути організаторство.

Натомість, окружні збори були більше позитивні. Округи: Торонтонська, Монтреальська і Ніягарська річно відбували свої збори, на яких В. Дідюк і я брали участь. Зі секретарями відділів дискутовалося переведення кампаній і плянів, що багато допомогло розбудувати УНСоюз. Відчувалося і тут брак свого дому і канцелярії в Канаді.

Значні здобутки

До вкладу Українського Народного Союзу, в розвиток української науки й культури в 1971-му р., до чого спричинилася Канада, треба зачислити 3 важливі справи. „Енциклопедія Українознавства", по англійськи, —

— скомплектована виданням 2-го тому Пресою Університету Торонта (перший том вийшов в 1963-му р.). У цій праці співпрацювали українські науковці з ЗСА й Канади; багато з них є членами УНСоюзу. Ця Енциклопедія здобула признання в наукових колах англійського світу, що є заслугою УНСоюзу. Частина Енциклопедії про українців у діяспорі —

вийшла окремою книжкою для шкіл, курсів, організацій і людей, що потребують авторитетних інформацій і хочуть поширити правду про український народ і його досягнення.

Вже дев'ять років з черги УНСоюз бере інтеґральну участь у Національному Українському Фестивалі в Давфині, Манітоба, 210 миль на північ від Вінніпеґу. Цей Фестиваль приваблює річно около 50,000 людей з різних частин Канади й ЗСА своїми грандіозними концертовими виступами високої якости, виставками мистецькими та з піонерського життя українськими стравами, вишивками, писанками тощо, та різними контестами і великою парадою. Наш Союз у неділю влаштовує Службу Божу в честь українських піонерів біля першої української церкви в Канаді в околиці Теребовлі, 17 миль від Давфину. Започаткував цю церковну громаду в 1897 році о. Нестор Дмитрів, якого вислав до Канади УНСоюз і „Свобода", щоб допомогти першим українським поселенцям зорганізувати церковне й громадське життя. Відправляють на полі католицькі (включно з Митрополитом Кир Максимом Германюком) й православні священики з участю протестантських проповідників, почесним почитом українських - кнандських ветеранів та кількох соток людей. Фестиваль дав велике признання УНСоюзові, коли в 1973-му р. назначили п-во Иосипа й Марію Лисогорів Господарем і Господинею, — найбільшою почестю, а в 1972-му р. мене і мою дружину Марію.

Літні українські курси на Союзівці приносять великі користі для учащаючої молоді. Виклади, мистецькі виконання, танки, музика, виступи і знайомства скріплюють українство й поширюють світогляд. Майже кожного року я викладав історію українців у Канаді і брав участь в закінченні курсів. На жаль, коли порівняти з минулими роками, фреквенція на курсах зменшувалася — а це зле. Треба робити посилене старання, щоб відділи ставилися більш серйозно до справи та більше заохочували батьків, щоб висилали молодь і навіть давали фонди, щоб уможливити молодим людям бути курсантами. З Канади завжди прибувають кілька студентів, хоча дорога дальша і більш коштовна.

Варта піднести важливість грошової помочі, що УНСоюз річно приділює різним українським установам і молодечим організаціям (попри морґеджі). У Канаді це уможливлює таким інституціям як УВАН, НТШ, Осередок Української Культури й Освіти і інші та організаціям як СУСК, Пласт МУНО, СУМ і іншим провадити кращу працю на науковому й культурному полі. Рівнож багато здібних українських студентів, які є членами УНСоюзу, користає з студійних стипендій кожного року. Такі фонди — це інвестиція в кращу майбутність українського народу в ЗСА і Канаді, що варта збільшити.

Канада має відмінний спосіб життя

Загальне відношення українців у Канаді не дуже сприяє ростові УНСоюзу. Останніми роками розвинувся рух канадського націоналізму. Федеральна та провінційна політика Канади спрямована до контролі над чужими комерційними фірмами, переважно американськими, які фактично домінують над нашою економією. Канада, як суверенна держава, хоче рішати свою долю.

Це відбивається на канадських українцях. Переконання, що американські фірми в Канаді повинні підчинитися законам цієї держави, а головно щоб більшість у дирекціях цих мультинаціональних корпорацій повинні становити канадські громадяни. Чуємо часто, що українці в Канаді вважають, що УНСоюз, це американська фірма, яка централізована в Джерзі Сиṫі, збудувала, частинно канадськими грішми, великий хмаросяг, згортає всі фонди в Америці та навіть не має канадського офісу й окремого тут конта. Також закидають, що УНСоюз це суто асекураційна компанія, яка не дбає про культурний та громадський добробут українців у Канаді.

Треба багато вияснювати, що УНСоюз не використовує канадських українців; що зібрані гроші вертаються до Канади, бо так закон вимагає, щоб вони були інвестовані тут; що ми маємо певну контролю над союзовими справами в Канаді під проводом вибраним представництвом; і що ми отримуємо багато користей від загальної української братської організації, і т.п. Ці труднощі існують і їх завжди треба брати до уваги.

Треба пам'ятати, що обставини і відношення українців Канади є відмінні від тих у ЗСА. У Канаді існують великі крайові громадські організації, зі своїми часописами і політичними напрямами, які домінують над цілим життям цього суспільства. Кілька канадських братських організацій, займаються виключно асекурацією. У ЗСА великі організації — це братські союзи які мають свої часописи й до-

Також треба брати до уваги, що українське суспільство у Канаді переходить великі зміни. Старе покоління поволі відходить. Нове тут роджене покоління росте скоро й хоче грати активну ролю в громадському житті. Старші, які контролюють організації, не довір'яють молодшим і рідко допускають їх до важливих постів або до заряду. Наша будучність залежить від приєднування молодих членів, яким треба дати певні відповідальності. Ми мусимо втягнути в наші ряди багато більше різних професіоналістів яким, як знаємо, треба багато асекурації, що їм легко дістати деінде. Щоб мати успіхи, мусимо мати більше організаторів, які можуть з довір'ям говорити з новим поколінням і його втягнути в ряди УНСоюзу для загального добра українського народу.

Щоб правильно інформувати маси українців Канади треба знати, що „Свобода" не доходить до них, бо її читамінують над життям американських українців та спільно з асекураційним ділом провадять загальну громадську працю. Отже, тому, що УНСоюз провадить дуже мало громадської праці в Канаді, провідники і громадяни тут уважають, що УНСоюз, це американська бизнесова фірма.
ють майже виключно члени УНСоюзу. Треба більше оголошувати в канадській українській пресі й на радіових програмах або видавати канадську „Свободу", яка була б широко розповсюджена. Тоді українці в Канаді не мали б причини не знати про працю й ролю УНСоюзу. Постійно вони довідувалися б що існує канадське представництво, яке загально відповідає за діяльність братства, що канадські закони вимагають інвестиції в Канаді й що УНСоюз інвестує більше в Канаді як збирає з премій, та що загальна велика братська організація дає багато користей (як наприклад видавання Української Енциклопедії англійською мовою тощо) на що не були б спроможні малі організації. Українці в Канаді мусять бути переконані, що УНСоюз це канадське братство, яке виконує важливу й потрібну для них працю й службу.

Рекомендації для скорого здійснення

Всебічну працю УНСоюзу, а головно збільшення членства серед 600,000 українців у Канаді, можна краще розвинути, коли увійдуть у життя такі пропозиції:

1. На всіх Окружних Зборах у Східній Канаді, на нарадах у Західній Канаді та в розмовах з членами секретарі й членство твердо домагаються, щоб Канадське Представництво дістало свою канцелярію й директора в Союзовому Домі. Якщо збудувався хмаросяг в Джерзі Сиṫі, що є зрозумілим, то на цілу Канаду повинен бути свій дім, який приміщував би свою канцелярію, щоб краще провадити союзову працю на цьому великому терені. На деяких окружних зборах радили, щоб заінкорпорувати УНСоюз як автономну установу, так як деякі великі американські асекураційні фірми зробили й так обійти великі податки. Яскравий приклад нині, це американські лютеранські братські союзи, які в 1972-му році передали всі свої канадські фонди й майно добровільно і створили окреме канадське товариство яке в першому році зробило великий поступ. Це серйозна проблема, і щоб знайти сприйнятливу розв'язку, суґерую, щоб створити Комісію з 3-ох американських українців і 3-ох канадських українців; ця Комісія повинна перестудіювати цю справу вповні й представити Головній Екзекутиві свої рекомендації в жовтні ц.р.

2. Тому, що чисельно УНСоюз найбільша українська організація в Канаді, вона мусить бути в централі Комітету Українців Канади на тому самому рівні як інші великі українські організації (БУК, УНО, СУС і др.). Це значить, що треба провадити широку громадську й культурну праці, що і є суттю братства. Розгорнути таку діяльність не вдасться без свого проводу бюра й пропаґандивного чинника (газети в двох мовах). Або УНСоюз стане канадською громадсько-братською організацією й буде визнаним як такою, або лишиться далі асекураційною фірмою, хоча більшою як „Взаїмна Поміч", „Братство св. Миколая", та інші.

3. Коли будемо тямити що біля 90 відсотків українського населення в Канаді це уроджениці цієї країни, то УНСоюз повинен зробити всі можливі заходи, щоб знайти підхід до цих людей, й втягнути їх в членство. Треба знайти організаторів, які будуть володіти добре англійською й українською мовами, й які працювали би на умовах подібних до асекураційних аґентів, з якими вони мусять провадити компетицію. Вони мусіли б знати як апелювати до зростаючого числа професіоналістів і промисловців та стимулювати культурну і громадську діяльність. Звернути треба увагу на студентство в університетах, що має 5 місяців вакацій кожного року, коли деякі могли би бути заанґажовані як льокальні або окружні організатори. Це трудно робити з Джерзі Сиṫі, але з канцелярії в Торонті такі акції є здійснимі.

4. Широка програма асекураційної й громадської діяльности повинна все бути перед нами. Знаючи, що маємо тяжку конкуренцію від великих асекураційних фірм, треба виходити з новими полісами для кращого вибору, головно професіоналістам і промисловцям які розуміють вартість асекурації. Рівнож, від Головного Екзекутивного Комітету Канадського Представництва повинні виходити вказівки й пляни для провадження культурної й громадської праці у Відділах які представляли би братський характер УНСоюзу. Чимбільшу увагу звертають федеральний і провінційні уряди на розвиток багатокультурности в Канаді й тому наше членство й відділи повинні пристосуватися до нової політики, в якій повинні брати чинну участь і з якої повинні користати. Як будуть добрі пляни й енергійний провід, напевно будуть кращі успіхи в різних галуззях життя. Наша будучність буде залежати від активности молоді в наших рядах і тому треба плянувати різнородну діяльність для молоді у наших Відділах і Округах у Канаді.

5. В інтересі загального добра українського народу, треба знайти кращу співпрацю з іншими українськими братськими союзами. Як деякий з них занепадає, то треба пропонувати злиття. Великий братський союз є більше успішний в цих часах великої, жорстокої компетиції. Тому УНСоюз є в найкращому положенні обговорювати таку справу з меншими братськими установами.

До кращого завтра

Святкуючи 80-річчя Українського Народного Союзу, ми знаємо, що загально українці оцінюють великий вклад який Батько Союз зробив для піднесення національного, економічного й культурного рівня українців у Північній Америці й в допоміжну акцію для свободи, державности й добробуту українського народу на Рідних Землях. УНСоюз має великі успіхи, бо все тримався засади, що ми мусимо діяти як добрі громадяни ЗСА й Канади й через наші впливи на уряди цих держав обороняти українську справу й правду та наші слушні права громадянства цих країн. УНСоюз є масовою організацією для всіх національно-свідомих українців різного релігійного та політичного переконання що стремлять через єдність і позитивну всебічну працю постійно поліпшити наше життя й допомогти українському народові здійснити великі ідеали Тараса Шевченка і великих українських провідників. УНСоюз не сміє бути полем для нетерпимої партійної боротьби, а навпаки, далі має бути цементом для гармонійної, конструктивної й творчої праць для добра всього українського загалу.

Я глибоко вірю в те, що коли наші теперішні провідники будуть далі йти певними шляхами і методами нашого 80-річного досвіду, пристосовуючись до нових обставин і потреб, то напевно будемо поступати до кращого завтра для цілого українського народу. Щоб далі виконувати свої великі й благотворні цілі, УНСоюз ніколи не повинен стати прибудівкою або знаряддям однієї політичної партії, але мусить далі бути масовою організацією, в якій можуть відіграти позитивну ролю здібні люди доброї волі з різних середовищ.

— < □ > —

Моя каденція кінчиться. У цих 4-ох роках я віддав працю й час для УНСоюзу, більше як сподівався, коли приймав цей пост. Але я цього не жалую, бо був учасником великих подій чинів та досягнень, що піднесли українську спільноту в ЗСА і в Канаді. Старався виправдати сподівання й надії, що делеґати на мене покладали коли мене вибирали. Працював з відданістю й якщо люди скажуть, що я бодай в малій мірі спричинився до поступу й добробуту Союзу та українського народу, це дасть мені вдоволення. З членами Головного Екзекутивного Комітету на чолі з п. Иосипом Лисогором, з членами Головної Ради й Головної Контрольної Комісії, з організаторами, з членами Канадського Представництва, з головами, з секретарями й членством Відділів і Округ УНСоюзу в Канаді й також багатьох Відділів у ЗСА було мені, в більшості, приємно співпрацювати через всі ці роки. За їх добре відношення до мене і за їхню працю складаю сердечну подяку.

Останніми місяцями виринула досить прикра справа. Інформую делеґатів 28-ої конвенції, що закон стейту Ню Иорк не дозволяє канадцеві бути в Головному Екзекутивному Комітеті як „принсипал офісер". Отже, для добра УНСоюзу я зрезиґнував з посту заступника головного предсідника на Канаду, що Головна Екзекутива формально прийняла 22-го лютого 1974. Статутова Комісія тепер мусить знайти розв'язку цієї справи.

Нововибраному проводові на 28-ій Конвенції бажаю більше успіхів як досягнено у минулому. Перед вами й нами великі завдання, тяжкі проблеми й, мабуть, навіть тяжкі часи. З вірою в Бога, в український народ і його свободу й державність, в наше братство й братерство, в наші творчі сили та в наші демократичні країни — З'єдинені Стейти Америки й Канаду, йдімо вперед до кращого завтра.

Черговим звітодавцем, що її покликано до звітування, була Марія Душник, заступниця головного предсідника.

Звіт заступниці головного предсідника Марії Душник

The prime factor in any organization is the membership—and its growth and development. Therefore, that aspect of the UNA women's activities will be reviewed initially.

For the past 4 years, 1970-73, the organizational activity of UNA women secretaries and organizers has been steadily accelerating; by the end of 1973, with the added incentive of monetary prizes in a point scoring system, UNA women scored outstandingly.

In 1970, the 3 top women organizers for that year were secretaries, Kvitka Steciuk, Branch 25, who was first with 50 members, followed by Luba Basko, Branch 94 (the 1969 champion), with 37, and Anna Hnatiuk, Branch 37, with 34; they were awarded plaques for their achievements. (Prizes noted herein, unless otherwise stated, refer to the 3 special prizes initiated in 1970 to be awarded UNA women, not the regular ones.) Sofia Kuca of Br. 440 (Toronto), with 28 members; Helen Olek, Branch 22 and Anna Haras, UNA Advisor and Allentown District Chairman, both with 25 members, received gold stars for their Champion Club plaques previously won. 13 women had between 24 and 10 members, for which they were recognized as UNA Builders, and many had less than 10.

In 1971, Kvitka Steciuk was the leader again with 42 members, which entitled her to a prize of the 2nd volume of the English language Ukrainian encyclopedia, Alexandra Jaworska of Branch 344 was second with 35 members and won a weekend for two at Soyuzivka, and Luba Basko, as third, received a copy of Hrushevsky's "History of Ukraine." Anna Hnatiuk with 25 members received a gold star. 9 women were UNA Builders.

1972, a big year for UNA women, had Anna Haras organizing 60 members to become not only women's champion but of the whole UNA. She received a Ukrainian Encyclopedia. Kvitka Steciuk, second with 51 members, won the Hrushevsky book, and Helen Olek, third with 30 members, received L. Luciw's book, "Vasyl Stefanyk—Bard of Ukrainian Land." UNA Builders included 19 women who had organized from 24 to 10 members.

In 1973, a great year for women, saw Mrs. Steciuk coming in first, with 73 members, entitling her to an Encyclopedia; Mrs. Haras, second with 70, and Mrs. Olek, third with 41, won books. Noted too should be veteran organizers Mrs. Hnatiuk, with 36 members; Daria Manylo, Br. 474, with 33, Katherine Onufryk, Br. 416, with 31; Olga Oseredchuk, Br. 37 with 30; Alexandra Dolnycka, Br. 434, 26; Maria Yuzyk (wife of Sen. Yuzyk), Br. 492, 25 members. Mesdames Manylo, Onufryk, Dolnycka and Yuzyk are from Canada. Also, 18 women organized from 24 to 10 members, making a total of 27 Champions and UNA Builders among women organizers in 1973, who also received gold or silver Svoboda 80th jubilee pins.

Moreover, in 1973 with the point system effective the latter half of the year (based on amount of insurance sold and categorized according to size of organizer's branch and region), Mrs. Haras was the women's winner with 779 points, third among all organizers and winner in her regional branch category; Mrs. Steciuk was second among women with 643, and winner in her category; Mrs. Gloria Paschen of Branch 125, was third with 455 and winner in her group; Mrs. Hnatiuk with 395 was 2nd in her category; from Canada 4 women—Mrs. Manylo, with 376 was the winner (followed by Mrs. Onufryk and Mrs. Yuzyk) in their category, and Mrs. Dolnycky 3rd in hers. Mrs. Olek with 347 was 3rd in her group. Altogether there were 19 women who won prizes in the point competition. However, it must be pointed out that many women organizers did not win, even though they had more points than some winners, due to the categorization by branch size and regional limitation. But the women came through with flying colors—comprising approximately 31% of the total point winners.

Mention should be made that for the past 4 years, besides the above named, the following women contributed substantially, many of them working year after year for the UNA's organizational development and expansion: Vera Banit, Alicia Bervinchak, Janet Boland, Stefania Bukshovana, Anna Chomyn, Helen Chornomaz, Maria D. Chuchman, Ulana Diachuk, who organized Branch 134, Julia Guglyk, Maria Harawus, Halyna Hawryluk, Maria Kapral, Stefania Kochy, Maria Kowalchuk, Erna Kuderevko, Stefania Lisowych, Nadia Lytwynenko, Olha Malischak, Daria Maliuk, Eustachia Milanytch, Tekla Moroz, Daria Orichowska, Sofia Orikh, Maria Pelehata, Anna Remick, Stella Ryan, Maria Scebelo, Maria Shmud, Mary Shpikula, Bohdanna Siletska, Sofia Sokolyszyn, Stefania Stetsiw, Maria Sweryda, Genevieve Zerebniak, and many others. This officer organized at least 10 members a year, making a total of 44.

* * *

Last year the UNA Women's Committee issued an appeal to UNA women, to seek their greater participation in the UNA organizational effort, as well as in the fraternal benefit and humanitarian areas, upon which the UNA was founded 80 years ago.

As we have seen, the women have come through splendidly in the organizational phase. But many women also participate in various community activities of their church, school or other organizations. They are women with families and responsibilities who still find time to attend branch and district meetings and participate in UNA Days, anniversaries, and other celebrations where they arrange or take part in programs, sell food, gifts, chances to raise money, etc.

In talking with women on our visits to district meetings we learn that the fraternal benefit work is being carried on, with visits to the sick and elderly and those hospitalized, and finding proper care for those without families or sufficient funds. A woman, who is almost blind and lives alone, needed a magnifying glass and a more comfortable bed. She was helped by UNA women to obtain them. Today, with all the red tape associated with receiving Social Security benefits, food and rent benefits, and nursing care, many of our people, especially those with the language barrier, need help. Surprisingly, we learned that in some areas no one there needed help as far as UNA members were concerned, so we suggested the women go to the Ukrainian churches to get names of those needing aid in some form, or just to visit a lonely person.

Ideally, women members of UNA districts or very large branches could form special committees for the above purposes.

* * *

On the occasion of the Centennial of Lesia Ukrainka's birth, a resolution was passed at the UNA annual meeting for the UNA Women's Committee to implement a project to honor Ukraine's leading poetess with a statue bust at Soyuzivka. Toward that end, a bilingual letter was sent by the Women's Committee to UNA branches to cooperate in the fund-raising by selling chances. Many branches responded to the appeal and the Women's Committee is most grateful for their cooperation and that of individuals contributing, for a total of two thousand dollars. Several secretaries and individuals should be cited "for service above and beyond the call of duty"—Dr. Alexander Sanotsky of Branch 158 and Mrs. Anna Hnatiuk of Branch 37 repeatedly asked for more books to sell; the late Stephen Bardaczewsky of Rhode Island, though ill, worked hard selling chances. Others were Paul Waszczyszyn, Br. 354; Daria Maliuk, Br. 61; Joseph Yarema, Br. 372; W. Pepiuk, Br. 67; Yury Stefanyszyn, Br. 179; W. Martynenko, Br. 245, and others. This officer had her friends cooperate in this project.

Special thanks are due Mr. and Mrs. Anthony Shumeyko of the Kobasniuk Agency for their donation of $105. Anna Haras and her Allentown District branches are to be commended highly for their exemplary action in donating $100 besides selling chances among their branch members and friends. Also, thanks are due to Maria D. Chuchman, Anna Chopek and Ulana Diachuk for their cooperation.

Sculptor Michael Chereshniowsky has done a model and within the coming months it is hoped the work will be completed. However, the drive for necessary funds will continue even after the drawing for prizes is held.

(To be continued)

Брежнєв відкидає зміну політики щодо Західнього Берліну

Москва. — На окремому обіді, влаштованому в Москві для привітання канцлера Західної Німеччини Гельмуда Шмідта, Леонід Брежнєв у свойому слові відкинув можливість перевірки політики відносно Західнього Берліну, перестерігаючи при тому Західню Німеччину перед однобічним потягненням. Він закликав Німеччину строго зберігати домовленість і дотримуватись підписаних в 1971 р. чотирма великими державами договорів. У відповідь Канцлер Шмідт заявив, що справа Західнього Берліну буде одною з важливих справ у дальших переговорах між обидвома країнами в часі його візити в Москві. Представник пресово-інформаційної служби З. Німеччини відмітив в інтерв'ю для преси, що виміна думок між Брежнєвим і Шмідтом не вказує на „добру погоду" і що розбіжності треба буде усунути якщо бажається, щоб переговори закінчились успішно. Брежнєв мабуть мав на меті, вже в першій хвилині відібрати надію делеґації Західньої Німеччини на позитивне полагодження справи Західнього Берліну і будь-якої зміни в тому місті.

Переходячи до іншої теми, Леонід Брежнєв пропонував Західній Німеччині зосереджувати більше уваги на розпочатій на велику скалю торгівлі між СССР і Німеччиною, яка легко може стати партнером СССР у торгівлі з так званим „третім світом". Він заявив, що торгівля між СССР і Німеччиною потроїлась, починаючи від 1971 р., і з кільканадцятьох мільйонів піднеслась сьогодні до 2,6 більйонів рублів. Брежнєв відмітив, що під сучасну пору Західня Німеччина є найбільшим совєтським партнером в торгівлі поза совєтським бльоком, перевищивши в тому випадку такі країни, як Японію і ЗСА.

Проф. д-р Олександер Кульчицький...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

цького Клюбу, інж. Іван Жуковський. Вадим Лесич привітав гостя від Об'єднання Українських Письменників „Слово". У кореферaті переплітаному уривками з „найстаршого пам'ятника індогерманської культури „Ригведи", цитованими Олександрою Ткач, виступив д-р Теодозій Онуферко, пояснюючи праджерело „Ригведи". Закінчуючи свою доповідь, д-р Теодозій Онуферко нав'язав до провідної думки в доповіді проф. Олександра Кульчицького ще з1946-го року, яка була опублікована в журналі „Рідне Слово" та в якій сказано: „Щоб психологія дігнала фізику, щоб замкнулися ножиці поміж моральним і технічним поступом людства, що їх розхилення загрожує перетяти тяглість нашої культури, треба, щоб на порозі нової доби теоретична психологія цілої людини стала прикладною, практичною психологією Нової Людини і Нового Людства".

Програму вечора закрив член Управи Літературно-Мистецького Клюбу, Степан Крижанівський, дякуючи виконавцям і гостям. На залі було коло 100 осіб.

Америка погодилась продати Індії 500.000 тон пшениці

Ню Дейлі. — Після зустрічі державного секретаря ЗСА Генрі Кіссінджера з індійськими дипломатами, індійські джерела повідомили, що ЗСА погодились продати Індії 500.000 тон пшениці по зниженій ціні. Остаточне рішення відносно цієї справи і справи допомоги Індії харчовими продуктами в загальному буде прийнято у Вашинґтоні наступного місяця, коли Кіссінджер повернеться зі своєї дипломатичної подорожі. Запотребування Індії в харчах є велике і країна готова закупити п'ять до десять мільйонів тон пшениці. Також інші країни Азії стоять перед великою проблемою браку харчів, яку вони, як це заявив один з супроводжаючих Кіссінджера дипломатів, не спроможні самі розв'язати. В офіційному комунікаті, виданому з приводу візити Кіссінджера в Індії, говориться, що обидві країни на конференції в Римі будуть намагатися переконати інші країни в конечності створення запасового харчового фонду з якого користувалися б країни, які знайдуться в обличчі харчової кризи.

Не зважаючи на те, що деякі радикальні групи, головно комуністи, намагалися демонстраціями перешкодити місії Кіссінджера, загально вважається, що подорож державного секретаря ЗСА була цілком успішною.

В Детройті помер скрипаль-віртуоз Тарас Губицький

Тарас Губицький був не тільки знаменитим скрипалем, але і майстром гри на кількох інструментах, професором музики, дириґентом, публіцистом, і композитором. Залишив, між іншим, дуже вартісне фортепіяно, стереографічну апаратуру, дороґу фльорентійську скрипку роботи Д. Б. Ґабріеллі (1756 р.), лондонську віолю роботи Барона Нормана (1708), багатий музичний архів, українську бібліотеку включно з трьома річниками львівського журналу „Українська музика (1937-1939) і два грубі альбоми з сотнями наклесних вирізків з преси і різних публікацій, в яких хронологічно описано життя і творчість небуденного мистця і його найближчої родини. Ці альбоми переховуться мов реліквії в окремому сховку. Їх мав я нагоду переглянути, зробити з них записки : на їхній підставі пишу цей некролог.

Тарас Губицький народився 17-го квітня 1908 року в Дрогобичі, Галичина. На початку 1910 р. батьки з маленьким Тарасом виеміґрували до Канади й поселилися у Вінніпезі. Коли хлопчина трохи підріс, батьки брали його на концерти, на яких виступали вони як хористи. На цих концертах найбільше до вподоби хлопцеві припала гра на скрипці. Восьмирічний Тарас почав учитися гри на скрипц під проводом проф. музики Вотергавза, а що мав знаменитий слух, робив феноменальні поступи. Восени 1923 р. п'ятнадцятирічний Тарас влаштував у Вінніпезі свій власний концерт, яким зд був собі загальне признання і між не-українцями. У роках 1921-1924 одержав шість нагород в манітобськім музичнім конкурсі і пописувався в радіо грою н скрипці (1924). В році 1925 на протязі шести місяців давав свої концерти в Західній Канаді, після чого був призначений як соліст і концертмайстер в Т-ві „Корал енд оркестрал Асошиейшен" у Вінніпезі. Там влаштував свій другий власний концер з великим успіхом і мав свою музичну студію, в якій вишколював молодих адептів музики — українців.

Після закінчення звичайних музичних студій виїхав до Лондону в Англії, де з відзначенням закінчив Королівську Музичну Школу а пізніше теж з відзначенням Королівську Музичну Академію і 3-го березня 1923 р. отримав диплом проф. музики і титул ЛАБ (Лайсеншиейт Ассошиейтид Борд). У Вінніпезі був дириґентом хору при інститут „Просвіта", провадив хор і оркестру, ставив музичні п'єси, влаштовував концерти і вчив музики у вищих школах і колеґіях.

Подаю кілька прикладів його активности у Вінніпезі і в Торонті: 4-го листопада 1933 р. на концерті різноманітностей дириґував українським хором (коло 80 хористів); 15 і 16-го лютого 1935 р. був музичним керівником оперети „Вечерниці" Ніщинського; 26-го травня 1936 р. дириґував хором і оркестрою на концерті „Просвіти", який був атракцією для широкої публіки, як писав „Ді Вінніпеґ Івнінґ Трибюн"; 26, 27 і 28-го листопада 1936 р. поставив у Вінніпезі музичну драму „Невольник" І. Тобілевича. „Новий Шлях" з 15-го грудня 1936 р. подав, між іншим, таку рецензію: „В цілості вистава „Невольник" була святом українського мистецтва, маніфестацією перед англійським і своїм суспільством та високим досягненням українського артизму"; 23-го липня 1938 року був скрипковим солістом на українському концерті в Торонті.

Талановитими музиками були також його сестри — Гонора і Луція та брат Богдан. Гонора виявилася доброю піяністкою — „Новий Шлях" порівнював її до Любки Колесси. Молодша сестра Луція грала добре на скрипці, а брат Богдан вибився на замітнього скрипаля, він згинув під час студій в Лондоні від німецької бомби.

Тарас Губицький був одружений з піяністкою і артисткою, француженкою Сузанною. У році 1937 переселився з дружиною до Детройту. Тут якийсь час був дириґентом хору при церкві св. Івана Хрестителя, виступав з родиною Шустакевичів з радіоавдиціях і обняв музичний провід цілої радіостанції. Став членом славної Детройтської Симфонічної Оркестри, був першим скрипалем смичкового квартету Віґля, дириґентом многочленної оркестри Фідлера (Детройт Фідлер Бенд), викладав музику в консерваторії і до смерти провадив у своєму домі при 120 Лоренс власну музичну школу. Його музична діяльність серед українців Детройту була в таких імпрезах: 3-го квітня 1937 р. на Шевченківському Святі дириґував хором і оркестрою; 5-го грудня 1937 р. на концерті в честь Ольги Кобилянської виступав як скрипковий соліст; 16-го січня 1938 р. мав скрипкове сольо на концерті з нагоди відкриття і посвячення Українського Народного Дому; в році 1947 під час відзначення десятиріччя Українського Народного Дому дириґував симфонічною оркестрою з українською програмою; в роках 1957 і 1960 на запрошення Літературно-Мистецького Клюбу дав два камерні концерти; в році 1960 на концерті з нагоди української мистецької виставки дириґував Детройтською Симфонічною Оркестрою. Дописував на музичні теми до „Нового Шляху", „Свободи" і інших часописів в Канаді, був членом УНС і читав „Свободу". Був на моїх і моєї дружини уродинах, піддався намовам змінити своє славне, як казав, ім'я і прізвище.

Покійного Тараса Губицького пізнав я в році 1957 під час концерту оркестри, якою він дириґував. В розмові виявилося, що він є стриєчним братом (дядьком) моєї дружини Марії з Губицьких з Дрогобича. Він дуже зрадів, що мав в Детройті своячку. Від того часу ми дуже часто бували у себе, зокрема на Великдень і Різдво та на його і моєї дружини уродинах, і його дружина Сузанна і донька Маргарита інакше не називала мене, як „анкел Франц".

Ще в середу 14-го серпня ц. р. Покійний останніми силами відбув лекцію зі своїми учнями, в п'ятницю відвезено його до шпиталя, в якому помер від пістряка в понеділок, 19 серпня 1974 р. на 63-му році життя. В похоронному заведенні віддали йому останню прислугу багато його знайомих і приятелів, а моя родина зі сльозами в очах попрощала його в далеку дорогу. Згідно з бажанням Покійного, хоча він був католиком, тіло його спалено в крематорії похоронного заведення в четвер 22-го серпня увечорі, а урну з попелом забрала вдова Сузанна.

Франц Липецький

Тарас Губицький

Клівленд під знаком виборів

Клівленд, Огайо (І. Ф.) Український Громадський Комітет для вибору д-ра Богдана Футея до Конґресу ЗСА з 23-ої Округи, звернувся до місцевих громадян, установ, товариств й організацій зі закликом, піддержати морально й матеріяльно кандидата до Конґресу, виявити якнайбільше доброї волі, ініціятиви і співпраці цілої української громади, щоб в день виборів наш кандидат одержав відповідну кількість голосів та щоб його обрано до Конґресу ЗСА. У своїй відозві-заклику Комітет пише: „Вперше у своїй історії — українська громада Клівленду має нагоду вибрати до Конґресу ЗСА з 23-ої Округи свого члена, молодого, активного та заслуженого в нашій громаді, д-ра Богдана Футея"... а далі... „Пам'ятаймо, що нашій громаді, нашим установам, товариствам і організаціям припав дуже відповідальний і важливий, а заразом і почесний обов'язок, вибрати до Конґресу ЗСА нашого українського представника, який заступатиме справи 2-мільйонової української спільноти в ЗСА. Час короткий, тому закликаємо всіх допомогти й активно піддержати нашу акцію".

Щоб зібрати потрібні фонди на виборчу акцію, Комітет зорганізував дві імпрези. В дні 27-го вересня ц. р., в залі „Арт Театер" Болдван Волес коледж в Берії, відбувся концерт молодого, знаного не лиш українській громаді в ЗСА, але також в Европі і Україні піяніста проф. Романа Рудницького і його дружини Сузани — оперової співачки. Концерт стягнув чисельну, різнонаціональну публіку, любителів музичного мистецтва. З вдячністю треба підкреслити, що подружжя Рудницьких присвятили свій високомистецький концерт для збирання фондів на передвиборчу акцію Б. Футея. Публіка нагороджувала кожну точку довготривалими оплесками. Д-р Б. Футей дякував виконавцям програми за безкорисний виступ і надзвичайно гарний концерт, а діти — дівчинка і хлопчик в народних строях, піднесли китицю рож.

Знову, в дні 11-го жовтня ц.р. в залі середньої школи української католицької церкви св. Йосафата в Пармі відбулися вечеря і забава з участю понад 500 осіб. Це міжнаціональна імпреза, в ній взяли участь різні етнічні групи, як: італійці, поляки, словаки, німці, мадяри, еспанці греки, словінці, чехи і ливанці. Програмою проводила словачка Софія Гудак. Обід започатковано молитвою, яку провів о. Ярослав Сірко, парох УПК-Церкви св. Йосафата, а закінчив молитвою о. Теодор Анастос парох грецької православної церкви. Дарія Гуляк-Кульчицька намалювала мистецький образ, „Український хутір", який розіграно, а зібрані гроші передано на фонд передвиборчої акції.

Д-р Богдан Футей у своєму слові звернув увагу на ролю і завдання етнічних груп, вказав на потребу їхньої співпраці, головно в часі виборів, бо щойно об'єднано можна мати успіхи і здобувати впливи в законодавчих органах уряду нашої держави. Етнічні групи Клівленду творять уже досить сильну групу нашого міста, про це знають їхні противники, головно ті, які бажали б, щоб всі розплилися в їхньому морі, і прийнявши їхню культуру, звичаї, забули про своє минуле — стали добрим погноєм для їх росту і вияву. Місцева анґломовна преса у своїх звітах з передвиборчої кампанії кандидатів до законодавчих органів підкреслює, що д-р Богдан Футей репрезентує „Етнік павер". Таке усвідомлення серед наших співмешканців, а головно преси — добре, це вислід спільної праці і акції, яку етнічні групи, вже з десяток літ проводять в цьому місті. Цього року 5-го листопада всі етнічні групи будуть здавати свій іспит, і здадуть його добре тоді, коли виберуть до Конґресу свого кандидата.

У дальшому слові Богдан Футей представив провідних людей поодиноких етнічних груп, які очолюють виборчі Комітети та склав їм щиру подяку за піддержку його кандидатури, за моральну і матеріяльну допомогу. З великим признанням і подякою представив присутнім свого пароха о. Ярослава Сірка, який віддано співпрацює і підтримує його кандидатуру, відступає парохіяльні приміщення на виборчі потреби та гаряче закликає своїх парафіян голосувати на його листу в дні виборів. Таку саму подяку Б. Футей висловив присутньому отцеві Теодорові Анастосу, який очолює виборчий Комітет в етнічній групі греків. Щира подяка, говорив далі кандидат, належиться Дарії Гуляк-Кульчицькій за прекрасний образ, бо цей образ — збільшив наші фонди, які конечні в нашій праці. Дякував також всім, що працюють в передвиборчій кампанії, тим, що підготовили гарно сьогоднішню імпрезу, тим, які морально і матеріяльно підтримують його кандидатуру, всім етнічним групам, а зокрема українській громаді. Зосібна висловив подяку інж. Стефанові Козмосу , який очолює Комітет для його вибору. Закликом, „В с і на передвиборчий фронт, до праці!", закінчив своє слово кандидат до Конґресу Богдан Футей. Забава протягнулася до пізньої ночі.

ОКРУЖНИЙ КОМІТЕТ ВІДДІЛІВ УНС...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

ні намічену квоту нових членів.

Рівнож голова інж. Іван Фур подав до відома, що ініціятивна група під проводом д-ра Богдана Футея, головного радного УНС, а до якої належить також він і присутня на зборах Геня Бочар, підготовляє пляни для придбання дому для наших старших громадян. Ця група нав'язала контакт із федеральним урядом у Вашинґтоні і поробила заходи, щоби на будову такого дому дістати федеральні фонди. Голова пропонує, щоби спонзором запляннованого дому був УНС, зглядно Окружний Комітет Відділів УНС в Клівленді.

Позичку уряд дає на 40 років, та доплачує всім тим мешканцям дому до чиншу, які мають малі річні прибутки. Після сплачення довгу, по 40 роках, дім переходить на власність спонзора, у нашому випадку на Окружний Комітет Відділів УНС в Клівленді, та буде служити всім членам Союзу та цілій українській громаді.

Дискусія, в якій забрали слово всі присутні, викликала велике зацікавлення цією справою. Всі присутні схвалювали таку ініціятиву та вказували на потребу і велику користь такого дому для нашої громади, зокрема для старших членів Союзу. Після дискусії, на внесення Стефанії Боганек, одноголосно схвалено, щоби Окружний Комітет Відділів УНС спонзорував таку будову. Схвалено також плян, щоби сходини Відділів і членів УНС відбувати в міру можливості щотри місяці.

Збори винесли одноголосно подяку парохові УКЦеркви св. Йосафата о. Ярославові Сіркові за дозвіл відбувати Збори в церковних залях.

По вичерпанню порядку нарад, голова закрив Збори подякою присутнім за участь та заувагу, яку вони виказали до потреб і праці у Відділах УНСоюзу.

Після Зборів присутні мали можність оглянути фільм благословлення новозбудованого хмаросягу УНСоюзу.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

СУБОТА, 9 ЛИСТОПАДА 1974 р.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. Дж. Місячні збори Б-ва св. І. Хрестителя 270 Відд. о год. 7-ій веч. в УНДомі. Проситься вирівняти членські вкладки. Поштою посилати на адресу: S. Ostrowsky, 29 Lexington Ave., Jersey City, N.J. 07304.

Літературний тиждень у Твін Ситі, Міннесота

У неділю 22-го вересня, заходами 15-го Відділу Золотого Хреста влаштовано авторський вечір проф. Олександри Костюк. Вечір відбувся в залі, при церкві св. Юрія Переможця в Міннеаполісі. Присутніми на вечорі були любителі літератури та її друзі.

Програму вечора, вступним словом, відкрила заступниця голови Золотого Хреста Надія Каркоць. Про літературну творчість авторки розповіла інж. Валентина Єрмоленко — журналістка і колеґа з Літературно-мистецькому клюбу. Прелеґентка розповіла про життьовий і літературний шлях авторки, про її співпрацю в „Плузі" з такими письменниками як: Дмитром Бедзиком, Василем Мурииенком, Андрієм Головком, Григорієм Епіком, Наталією Забілою, Іваном Кириленком, Андрієм Паневим, та іншими

Розказала вона про виключення її з „Плугу" в 1925 році за ідеологічно неспівзвучну „Явдоху Кучеряву", про її арешти; — в 1920 р., коли дорібок її ранньої творчости загинув в руках ЧК, а твори 30-40 років загинули при арешті в 1943 році. На еміґрацію дісталися лише ті твори, що збереглися у друзів. Характеризуючи її, як авторку творів різного жанру: вірші, новелі, оповідання, повісті, мінятюри-п'єси, статті критичні та на виховні теми, есеї, розвідки; а також перекладів: проза, скечі, вірші з російської, французької та англійської мов, В. Єрмоленко зупинилася на її видавничій праці Музичного журналу „Вісті" — єдиного на той час не лише на еміґрації, а й в Україні, що став поштовхом для видавання такого, останніми роками в Україні, зазначуючи, що так довго „Вісті" існували, як довго їхнім редактором була проф. Олександра Костюк. Як „Вісті" перейшли в інші руки — журнал більше не виходив. Крім того підкреслила її громадську працю — особливо в шкільництві. Як досвідчений педагог, проф. Олександра Костюк і сама вчита й давала поради молодим учителям, з яких пізніше вийшли фахові учителі українських шкіл.

Програма вечора була розділена на дві частини. У першій частині читалися твори авторки, вірші, присвяти, уривки з новель.

У другій — переклади, уривки з повістей та гуморески. В рецитації творів приймали участь: авторка, Оля Каркоць, Ольга Остапчук, Надія Коркоць і Валентина Єрмоленко. Всі її твори легко й з зацікавленням сприймалися присутніми. Надзвичайно глибоке враження зробила новеля-візія — „Ніоба Аґава" — де стара мати чекає на своїх дітей, а їм немає часу зупинитися у неї хоча б на хвилинку.

Також оригінальна повість — „Нечувана подорож". Авторка спробувала глянути на сучасність очима людини, яка жила і діяла 150 років тому й оцінити, чого досягнули ми за 150 літ нашого національного буття. Вона представила дух Тараса Шевченка, який вийшов з могили поета й пішов мандрувати світами поселення українців. Вертаючись у могилу, він просить Бога дозволити йому побачити Україну і нарід свій ще раз — тоді, коли вони добудуть собі волю.

Шкода, що немає жадної збірочки з творів авторки. Самій їй не під силу, а спонзорів нема, правда хтось з приятелів О. Костюк (не пам'ятаю прізвища) прислав 25.00 дол. — першу цеглину на видавничий фонд її творів, а це могло б зреалізуватися якщо б ініціятори вечора взялися до цього діла.

У неділю 29-го вересня Українське Інженерне Т-во в Твін Сити спонзорувало вечір поетеси Зої Когут. Вечір відбувся в залі, при церкві св. Арх. Михаїла.

Вступне слово про гостю сказав голова Т-ва інж. С. Тисовський , характеристику на-весело про поетесу подала проф. О. Костюк, із привітом від УККА виступила голова УККА Люба Менжеґа.

Поява гості на сцені викликала оплески. Перших кілька хвилин пройшли в напруженні, але потім авдиторія живо реаґувала на її вірші, зрозумівши влучно висловлену сатиру поетеси Майже дві години, вона, напам'ять виголошувала вірші, тільки деколи споглядаючи до записника. Треба також підтвердити голос загальної опінії, що Зоя Когут — це мистець слова, і не тільки сатирик, але й лірик.

Наталія Кібець

ТАРЗАН, Ч. 7200. Жахлива дійсність!

Чи здаєш собі справу, що якщо ти маєш рацію, то ми можемо зогнити в цій норі... не маючи навіть змоги внести апеляцію?

Хоча це страшна можливість, то якщо пройде більше часу, а ми ще далі будемо придержані, то це підтвердить жахливу думку, з якою я ношуся . . .

. . . Коли браконьєри „випадково" схоплені — так як ці, яких ми відіслали до нього — то суддя Бранд нібито засуджує їх на термін у „копальнях солі"... і за ними пропадає слід! ! ! . . . Це досконалий спосіб, який запевняє, що особа, яка має якісь „інформації", ніколи не виявить їх . . .

В твоїх словах, приятелю, починаю вбачати жахливу рацію!

Але, однак, ти можеш подумати, що я не маю рації, коли скажу тобі, що ми правдоподібно мусітимемо пробувати вирватися з цієї в'язниці ! ! !